

14-C-201^h

PAPYRI IANDANAE
CVM DISCIPVLIS EDIDIT CAROLVS KALBFLEISCH
===== FASCICVLVS TERTIVS =====

INSTRVMENTA GRAECA PVBLICA
ET PRIVATA

Idga

PARS PRIMA

EDIDIT

LVDOVICVS SPOHR

1700/I

ACCEDVNT
IV TABVLAE PHOTOTYPICAE

Inv. čis. 288

Sign: 198

LIPSIAE IN AEDIBVS B. G. TEVBNERI MCMXIII

Instrumenta publica et privata quae editurus sum continentur papyris Iandanis, quae Marpurgi asservantur apud Carolum Kalbfleisch. Qui magister meus carissimus non modo elementa papyros legendi et interpretandi me docuit, sed etiam benevolentissime in fasciculo hoc perficiendo opera consilioque mihi adesse nunquam desiit. Gratiam debeo magnam etiam Udalrico Wilcken viro clarissimo, qui de compluribus lectionibus mihi interroganti benigne consuluerit.

Chartae hae maxima ex parte a mercatore Eschmunensi, nonnullae autem a Gizehano per societatem cui nomen est *Deutsches Papyruskartell* emptae atque ab Hugone Ibscher vitreis inclusae sunt.

In papyris in ordinem digerendis semper fere temporum rationem quoad potui secutus sum; interdum autem argumentorum similitudinem magis respexi quam aetates.

Notis compendiisque usus sum iisdem quae Ernestus Schaefer et Leonhardus Eisner in fasciculis I et II adhibuerunt. Nisi quid aliud adnotatum erit, scripturam in adversa pagina positam, i. e. versus fibris parallelis esse scito.

INDEX

		p.	tab.
26 ^{*)}	(P. 22) Petitio conductionis agri publici (a. 98)	79	
26 ^a	(P. 190) Fragmentum petitionis conductionis (s. I ex./II in.)	82	
27	(P. 135) Litterae a colonis ad strategum scriptae (a. 100/101)	83	
28	(P. 191) Petitio conductionis (a. 104)	86	
29	(P. 52) Apocha exactoris (a. 103/4)	88	
30	(P. 60) Vadimonium iuratum (a. 105/106)	89	
31	(P. 53) De morte filii relatio (Traiani aet.)	90	
32	(P. 23) Ratio redituum (s. II)	92	
33	(P. 55) Sacramentum vigilum nocturnorum (Commodi aet.)	93	VIII
34	(P. 86) Litterae a sacerdotibus ad scribam regium datae (a. 190)	95	IX
35	(P. 90) Venditionis instrumentum (s. II/III)	96	
36	(P. 89) Apocha (s. III)	97	
37	(P. 13) Apocha riparii ὑπὲρ συνηθείας (s. V/VI)	98	XI
38	(P. 47) Apocha ὑπὲρ δημοσίων et ἐμβολῆς (s. V/VI)	101	VIII
39	(P. 37) Inventarium horrei et ratio acceptorum (s. V/VI)	102	
40	(P. 139) Indicis hominum fragmentum (s. V/VI)	103	
41	(P. 50) Pacti fragmentum (s. V/VI)	103	
42	(P. 15) Apochae fragmentum (s. VI)	105	
43	(P. 6) Apocha (a. 525)	106	
44	(P. 138) Cautio pecuniae mutuae acceptae (s. VI/VII)	108	
45	(P. 4) Apocha ὑπὲρ συνηθείας (s. VI/VII)	109	
46	(P. 206) Delegatio vini (s. VI/VII)	110	
47	(P. 205) Delegatio frumenti (s. VI/VII)	111	
48	(P. 5) Cautio pecuniae mutuae acceptae (a. 582)	111	X
48 ^a	(P. 164) Instrumenti Oxyrhynchitici fragmentum (ca. a. 582)	119	VIII
49	(P. 24) Pacti initium (a. 619)	119	IX
50	(P. 137) Apocha machinae acceptae (s. VI/VII)	120	
51	(P. 7) Rationes expensorum et acceptorum (s. VI/VII)	121	XI

*) Numeri continuantur fasciculis ab E. Schaefer et L. Eisner editis.

PETITIO CONDUCTIONIS AGRI PUBLICI

(P. 22) a. p. Chr. 98 m. Sept. d. 11 8,1 × 21,5 cent.

Omnium fortasse antiquissima papyrorum quae hoc libello continentur, certe quidem earum, in quibus ascriptum invenimus diem, est papyrus haec; sola enim sine dubio primo p. Chr. n. saeculo attribuenda est. Eo magis dolemus, quod non tam integra charta mansit, ut argumentum plane perspicuum sit; haud sane dubium est, quin papyrus conductionis pactum vel potius petitionem contineat¹⁾, qua Aegyptius quidam, cui nomen est Heras, se agros profitetur conducturum esse, si sibi locentur. Nec quantum voluerit solarium (φόρον) solvere nescimus; denique etiam ad magistratum aliquem de agro publico litteras has datas esse ex eo colligere possumus, quod in subscriptione legimus verbum ἐπιδέδωκα; sic enim ii scribere solent, qui magistratus libello adeunt.²⁾ Sed a quo magistratu³⁾ quo in oppido⁴⁾ quantum qualemque agrum (καμλιανήν γῆν?) ille agricola conduxerit, certe intellegere nequimus.

1) De conductionis et locationis instrumentis eorumque formulis Stephanus Waszynski egit a. 1905 in libro cui inscripsit *Die Bodenpacht. Agrargeschichtliche Papyrusstudien. I. Die Privatpacht.* De publicis autem agris conductis nonnulla praebet Rostowzew in Philologi IX vol. suppl. (*Geschichte der Staatspacht in der römischen Kaiserzeit*) atque in Archivi vol. suppl. I (*Studien zur Geschichte des römischen Kolonats. Archiv für Papyrusforschung, 1. Beiheft 1910*). Praeterea confer G. Gentili, *Dagli antichi contratti d'affitto. Studi italiani di filologia classica XIII* (1905) p. 269 sqq. et Wilcken, *Grdz.* I, 290 sqq.

2) Parum igitur accurate Waszynski l. l. p. 27 ἐπιδέδωμι interpretatur *ein Angebot (an den Verpächter) einreichen*, immo potius in iis tantum petitionibus, quae ad magistratum mittuntur, haec locutio usurpatur (cf. P. Lond. III 1227 p. 143 II 350 p. 192, BGU 831, P. Giss. 4; 6 al.). Etiam P. Amh. 85, in qua sane de agris privatis agitur, ad magistratum (ἐξηγητὴν Ἐρμοπολίτου) scripta est, cui illi agri quippe qui orborum essent administrandi mandati erant.

3) Aut ad scribam regium, sicut P. Oxy. 279, Lond. II 350 p. 112, Teb. 374, BGU 640; 831, al. aut ad strategum, ut P. Oxy. 500, Lond. III 1227 p. 143 atque instrumenta huius editionis quae sequuntur, petitionem datam esse veri est si-millimum.

4) Ceterae eius aetatis papyri, quas paginis sequentibus publici iuris faciam, quoniam Theadelphiae scriptae sunt, fortasse hanc quoque chartam ex eodem vico ortam esse suspicor.

Scriptura cursiva est; duae autem manus distinguendae sunt, quarum prior ipsam petitionem diligenter exaravit, altera festinanter subscriptio- nem pro Hera, qui ipse scribendi experts fuit, addidit.

[Τῷ δεινι magistratui]
[]ον με[ρίδος]

- παρ[ὰ Ἡ]ράτος τ[οῦ Πε]τεσοῦχου (?)
Πέ[ρο]ν τῆς ἐπι[γ]ουῆς. Βούλο-
5 μαι μ[ι]σθῶσασθαι καμ[η]λιανῆν γῆν (?)
.....] νην καὶ δειομένην
τῆς προκειμένης [.
ρεμη ἀρουρῶν [.
ονς ρ. προμ[.] . . . [.
10 διόρυγος λεγομένη[ς] εἰς κα-
τάβρομα καὶ κ[α]τανομ[ή]ν προ-
βάτων φυῆς τοῦ ἐνεστῶτος
δευτέρου ἔτους Αὐτ[οκ]ράτο[ρο]ς
Καίσαρος Νέρονα Τρα[ι]ανοῦ [Σε]βαστοῦ
15 Γερμανικοῦ φόρου τοῦ παν-
τὸς ἀργυρίου δρα[χ]μῶν ἑκα-
τὸν εἴκοσι ἀκινδύνων καὶ
ἀνυπολ[ό]γων, τὸν [δὲ] φόρον
ἀποδόσθαι ἕν ἀναφοραῖς τέσσαρ-
20 σι κατὰ μῆνα τὸ αἰροῦν ἐξ ἴσου
ἕως Χοϊαχ μηνὸς τοῦ αὐτ[ο]ῦ
δευτέρου ἔτους Τραιανοῦ Καίσαρος
τοῦ κυρίου, ἐφ' ᾧ καταφάγοντ-
αι καὶ ἐγβήσομαι ἕως νου-
25 μηνίας τοῦ Τῦβι μ[ην]ὸς
τοῦ αὐτοῦ δευτέρου [ἔ]τους,
ἐὰν φένηται μισθῶσέ μοι
ἐπὶ το[ῖ]ς προκειμένοις, ἂ μετα-
μι]σθῶσα(ι) ἑτέροις καὶ μὴ αὐ-
30 τουργῆ[σαι] ἐξέσ[ται] (?).

(Manu alt.) Ἡρᾶς Πετεσοῦχου (?) ἐπιδέδωκα
τὸ ἀναφ[ό]ριον ἐπὶ τοῖς προκειμένοις
ἀργυρίου δρα[χ]μῶν ἑκατ[ο]ντ[ο]ν (?) εἰς [κα]τανομ[ή]ν (?) [προ-
βάτ(ων) ἐφ' ᾧ (?) καταφάγονται καὶ ἐγβήσομαι
35 . . . [. ἕως νου]μηνίας

το]ῦ Τῦβι μηνὸς τ[ο]ῦ β' ἔτους.

Ἔγραψα ὑ[π]ὲρ αὐτο]ῦ ξ

μὴ εἰδότης. (Ἔτους) δευτέρου Αὐτοκράτορος

Καίσαρος Νέρονα Τραιανοῦ Σεβαστοῦ

40 Γερμανικοῦ [μ]ηνὸς(ς) Σεβαστοῦ ἰδ.

10 l. διόρυγος, cf. Crönert, Memoria Graeca Herculana p. X 11 l. κατά-
βρομα 19 l. ἀποδόσω 23 extremae litterae τ forma haec fere est: τ 27 l.
φαίνηται μισθῶσαι μοι 31 nominis litterae τεσσον notatae potius quam perscriptae
sunt 40 [μ]ην' P

4 Plurimi Persae et Persides in papyris aetatis Lagi-
darum et Romanorum usque ad medium alterum p. Chr. n. saeculum; po-
stremo enim, quantum scio, in P. Lond. II p. 189 a. 149 scripta comme-
morantur. Quamvis autem de condicione eorum viri docti dissentiant, certum
videtur illos progeniem fuisse militum Persicorum, qui a Ptolemaeis conducti
erant atque postea sedes agrosque in Aegypto acceperant (cf. Lumbroso,
L'Egitto p. 77sq., P. M. Meyer, Das Heerwesen der Ptolemäer und Römer
p. 83, W. Schubart, Quaestiones de rebus militaribus in regno Lagidarum,
Diss. Vratisl. 1900, Viereck in Berl. philol. Wochenschrift a. 1906 p. 35sq.,
Wilcken Grdzge p. 384).

5 καμηλιανῆ γῆ: cf. BGU 104, 6. 438, 4. 708, 9.

6 δειομένην = δευομένην?

12 Compares velim quae leguntur in BGU III 708 ἀπέχομεν τιμὴν χόρ-
του φυῆς τοῦ ἐνεστῶτος ε' ἔτους et in P. Flor. 25, 11 εἰς ἔκτισιν ἰαν φυῆς
τοῦ ἐνεστῶτος ἔτους.

13 Imperatoris Traiani annus alter incipiebat a Thoyth mensis
Aegyptiaci die primo, i. e. ab Augusti mensis die 29 anni p. Chr. n. 98; dies
autem quartus decimus eiusdem mensis Thoyth cum ascriptus sit in fine sub-
scriptionis, instrumentum certo scimus anni p. Chr. n. 98 mensis Septembris
d. 11 confectum esse.

15 sq. φόρον τοῦ παντὸς κ. τ. λ. Eandem vel similem locutionem in-
venimus in P. Fay. 93, Lond. vol. III 906, 10sq. p. 108, Flor. 10, 10, BGU
108, 603, 604, 916, alii.

17 sq. ἀκινδύνων καὶ ἀνυπολόγων i. e. sine ullo tuo periculo atque
sine ulla deductione ex mercede facta. Recte enim Waszynskium hanc formulam
refutatis Wesseleii et Brassloffii sententiis explicasse censeo (cf. etiam P. M.
Meyer in Berl. phil. Woch. a. 1906 p. 1643).

18 sq. τὸν φόρον ἀποδόσω ἐν ἀναφοραῖς τέσσαρσι κατὰ μῆνα τὸ
αἰροῦν ἐξ ἴσου mercedem quattuor pensionibus per partes aequas solvam sin-
gulis mensibus, i. e. primam partem mercedis Thoyth mense eodem, quo in-
strumentum scriptum est, alteram insequenti mense Phaophi, tertiam proximo
qui est Hathyr, quartam denique Choiach mense. Initio autem mensis se-
quentis Tybi, i. e. m. Decembris d. 27, se agris conductis egressurum esse

pollicetur. Confer locutiones similes in P. Lond. II 306, 21 p. 119: ὦν καὶ τὴν ἀπόδοσιν ποιήσεται αὐτῷ ἐν προθεσμιαῖς τέσσαρσι διὰ τριμήνου τοῖσιν (sic scripsit Kenyon; certe autem τὸ αἰροῦν restituendum est) ἐξ ἴσου; BGU 1146, 9sq. ἐν δόσεσιν ἰσομερέσι τέσσαρσι διδόντες. Vox ἀναφορά hic oblationem, pensionem mercedis significat, cf. P. Lond. II p. 184 l. 17 φόρον τοῦ παντός ἀργυρίου δραχμᾶς διακοσίας τεσσαράκοντα, ἕς καὶ διαγράφωμεν ἐν ἀναφοραῖς δέκα κατὰ μῆνα τὸ αὐτό, P. Eleph. 20, 8sq. παραλαβὸν τάξασθαι ἐπὶ τὴν βασιλικὴν τρ(άπεζαν) τὰς λοιπὰς ἀναφορὰς τρεῖς, P. Hamb. 5, 21 τὸν δὲ φόρον ἀποδώσομεν ἐν ἀναφοραῖς δυοῖς. . . κατὰ καιρὸν τὸ αἰροῦν ἐξ ἴσου, BGU 1119, 16 ἐν ἀναφοραῖς ἰσομερέσι τρισὶ διὰ τετραμήνου, BGU 1118 (similiter suppl.), P. Alex. a Vitellio editam (*Mélanges Chatelain*) l. 27 ἐν ἀναφοραῖς δέκα, Ditt. Syll. inscr. Gr. Or. 225, 17 τὴν δὲ τιμὴν ἀνενεγκεῖν εἰς τὸ κατὰ στρατείαν γασφυλάκιον ἐν τρισὶν ἀναφοραῖς. Valde alia notio verborum ἀναφορά et ἀναφόριον, quod l. 32 legitur, est libellus, petitio (= ὑπόμνημα, βιβλίον), cf. P. Lond. II p. 438 (ἀντίγραφον ἀναφορίου. Βούλομαι μισθώσασθαι. . .); BGU 5 II 10 (ἐπιδεδωκέναι ἀναφόριον), 163, 7; 168, 1; 250, 21; 613, 1; P. Oxy. 294, 13; P. Gen 74, 6; P. Giss. 4, 17; 8, 13; 92, 14; P. Flor. 61, 17.

23 Verbum καταφάγονται (scil. τὰ πρόβατα) ipsum quoque cum verbis l. 24sq. ἕως νομηγίας coniungendum esse apertum est. Formam autem futuri καταφάγομαι etiam apud interpretes Veteris Testamenti invenimus, velut Ezech. 36, 8 τὸν καρπὸν ὑμῶν καταφάγεται ὁ λαός, Reg. 2, 14, 11 τὸν τεθνηκότα καταφάγονται οἱ κύνες. Alia exempla verbi φάγομαι ac compositorum invenies apud Stephanum. Vide etiam Helbing, *Grammatik der Septuaginta* p. 88; Blass, *Grammatik des neutestamentlichen Griechisch* p. 42, 46, 53; Radermacher, *Das Griechisch des Neuen Testaments im Zusammenhang mit der Volkssprache* (in *Handbuch zum Neuen Testament I* 1) p. 77.

28—30 cf. P. Oxy. I 101, 47sq. οὐκ ἐξόντος τῆ μμισθωκινή ἐτέροις μεταμισθοῦν οὐδὲ αὐτουργεῖν ἐντὸς τοῦ χρόνου; vide etiam P. Teb. II 372, 13sq. 29; 378, 29.

32 De verbi ἀναφόριον significatu vid. supra ad l. 18sq.

26 a

FRAGMENTUM PETITIONIS CONDUCTIONIS

(P. 190)

saec. p. Chr. I ex. vel II in.

7 × 13,2 cent.

Pascuum agrum se conducturum esse Apollonius quoque, qui et ipse Persam se nominat, profitetur in parvo collectionis nostrae fragmento, quod ut cum instrumento modo tractato comparetur, quasi appendicis loco proponam. Observandum autem est hic non agrum publicum, sed privatum conducendum peti, quod ex verbis παρὰ σοῦ l. 3 facile intellegas.

Ὀννώφορ[ει
παρὰ Ἀπολλ[ω]νίου[ν] τοῦ Σαμβᾶ προβατοκτηνοτρό[φ]ου[ν] [ἀ]πὸ κ[ά]μης Θεαδελφείας(?) Πέρσου
τῆς ἐπιγονῆς. Βούλομαι μισθώσασθαι παρὰ [σ]οῦ εἰς καταργητήν. καὶ
προβάτων. ὅ[ν] τῆς θ[ε]ο[ῦ]]

5 περὶ Φιλαgrid[α] . . . [40 fere litt. desunt]
ἀπ[ὸ] τῆς ἀναγεγραμμ[έν]ης
π. . . . [.
.]

Cetera desiderantur.

2 Vox προβατοκτηνοτρόφος quae lexicis deest invenitur etiam in P. Lond. III 842, 10 p. 141 et Ditt. Inscr. Or. Gr. II 655, 5. Theadelphiae incolam Apollonium fuisse duabus de causis mihi verisimillimum videtur, quod cum plurimae huius aetatis papyri quae hoc libello continentur ex illo oppido ortae sunt tum in l. 5 legimus agrum prope Philagridem, vicum Theadelphiae finitimum, fuisse. Insuper in P. Iand. 28 infra p. 86 edita agricolae Theadelphiae agros Philagrideos conducunt.

27

LITTERAE A COLONIS AD STRATEGUM SCRIPTAE

(P. 135)

a. 100/101 p. Chr.

15 × 18,9 cent.

Argumentum huius libelli misere dilacerati non satis perspicuum est. Agitur autem, ni fallor, de agris publicis vici Euhemeriae, qui colonis usiacis Theadelphenis traditi atque magna ex parte ab his Lysati cuidam Apollonii filio locati sunt. Deinde autem Petesuchum quendam calamitatem intulisse, si recte verba ἐνοχλεῖ καὶ ἐνποδίζει l. 27 et διεφθαρο[] l. 30 interpretor, referunt illi coloni, duo filii Maronis, ad Claudium Erasmus, Arsinoitae nomi Themistae regionis strategum.

Κλαυδ[ί]φ[ος] Ἐρα[σ]μ[ο]σ[τ]ρατ[η]ρ[ῶ]ν Ἄρσι[νο]ίτου Θεμιστοῦ μ[ε]ρί[θ]ος
παρὰ Ὀνν[ώ]φορος καὶ . . .]ον ἀμφοτέρων Μάρω[νος] τῶν ἀπὸ κά[μ]ης
Θεαδελφείας ἀμφοτέρων οὐσ[τ]ακῶν [γ]εωργῶν. Τ[ῶ]ν ἐν[ε]στῶτι δ[ὲ] (ἔτει)
Τραιανοῦ [Καίσαρος τοῦ κ]υρίου ἐκλήρ[ω]θημεν εἰς [γ]εωργίαν ἀπ[ὸ] τῶν
5 περὶ Εὐη[μέ]ριαν τ[ῆ]ς πρώτης σφραγίδος ἕ μγ, ἀπ[ὸ] δ[ὲ] τῶν προσ-
αναγεγραμ[μέν]ων τῆ γεωρ[ο]γούμενη σφραγίδι ἀσπ[ό]ρου ἀπ[ὸ] καλυφείσας
ὡσαύ[τ]ως ἕ η γεωρογούτω]ν ἡμῶν κατὰ τὸ ἀν[α]γκασ[θ]ῆναι προσ-
αναγο[ά]φεισθαι. . .]δ[ὲ] . . . σφρα[γ]ίδος, ταῖς ἡλα[ί]ς ἕ να ὡς π[ρ]όκειται, ὕστα-
τον δὲ μεθ' ἧν ἐποη[σά]μεθα κατ[ασ]πορᾶν Ἀυσᾶς τις Ἀπολλωνίου προσ-
10 ελθὼν ταῖς σημα[ι]νομένοι]ς ἕ ιξ ὡς ἀγεωργήτοις οὐ[σ]ταῖς ὑπέσ-
τη αὐτῶν ἐκφόρι[α] τελέ[σ]ειν ἀνὰ κριθῆς — δ, ἄλλας δὲ
ἕ ἰβ ἀποκ[α]λυφείσ[η]ς χέρσο]ν αἰγιαλοῦ κατεργασάμενοι καὶ
κατασπειρ[α]ντες [ἐν τῷ δέοντι] καιρῶι ὁ αὐτὸς Ἀ[υ]σᾶ]ς [.]ατε[.] . .
ρίου παρόν[τ]ος ὑπέστη(?) τὸ ἐκφόριον τελέσ[ει]ν κ[α]τ' ἄρουραν
15 πυροῦ) — ε, τὰ δ[ὲ]

Cetera nimis lacera sunt; dignoscuntur haec:

16 Πετεσοῦχον 19 ὁμοίω[ς με]θ' ἣν ἐπο[ησάμε]θα κα[τασπορ]ὸν
[.ἀρτ]ᾶβ[ας τέττ]αρας | [....]ον πυρ[ο]ῦ 22 βασιλ[ικ]ῶ
 γραμματ[ε]ί 23 κατ[ασπορ]εὶ κατελθόντι εἰς ξ[υλ]α[μ]ῆν ἔξετά[σ]α[λ]ε[ι] ἐργα-
 σαμ[...].αις ἐγένετο ὕφ' ἡμῶν ἢ κα[τασ]πορὰ καὶ [...] αρ[...].τησ.ν[...].ν
 [α]ὐτῶι τὰς ἀποδείξεις ε[...].ει[...]. | ὁ προγεγραμμένος Πετεσοῦχος
 27 παρενοχλεῖ κ[α]ὶ ἐνποδίξει 30 διεφθαρ[η]....

1 Ad Claudium Erasmum strategum aliud quoque instrumentum huius collectionis (P. 43) ab eodem, ut videtur, Onnophre, filio Maronis, incola Theadelphiae scriptum est, quod sic incipit:

Κλαυδ[ί]ωι Ἐρ[ά]σῳ στρατηγῶι Ἀρσινόϊτον Θε[μιστον] μερίδο[ς]
 παρὰ Ὀνώφρο[ς] τοῦ Μάρων[ος] τῶν ἀπ[ὸ] κώ[μης] Θεαδ[ελ]φίας τῆς αὐτῆ[ς] μερίδ[ος].

Versus qui sequuntur nimis deleti ac parum a me investigati sunt quam ut hic proponi possint; videtur autem libellus querulus illa charta contineri.

Erasus commemoratur etiam in epistula P. Fay. 117 a Lucio Belleno Gemello Euhemeriae incola a. 108 mens. Tybi d. 19 ad filium missa, quem certiorum facit Eluram scribam regium iussu epistrategi suscepisse Erasi strategum partes ut eius vicarium. Ad eundem strategum Erasmum P. Lond. 904 vol. III p. 125 data est (a. 104). Semper autem, ubi dignitas additur, στρατηγὸς Ἀρσινόϊτον Θεμιστον μερίδος appellatur. Fuitne igitur Erasmus strategus Themistae regionis solius, quod ex illis instrumentis videtur patere, an Themistae et Polemonis regionum, quibus coniunctis eundem strategum saeculis p. Chr. II et III praefuisse vulgo creditur, atque neglegentia tantum scribae altera regio ommissa est? Inter omnes enim constat nomum Arsinoitam aetate Lagidarum communi nomine ab uno stratego administratum esse, postea autem ab ineunte saeculo p. Chr. n. altero usque ad medium saeculum tertium tribus nomi regionibus ut singulos scribas regios ita duo tantummodo strategos, alterum regioni Heraclidae, alterum Themistae et Polemonis regionibus coniunctis praefuisse. Has in duas strategias nomum inter a. p. Chr. n. 50 et 100 divisum esse opinantur Grenfell et Hunt (P. Teb. vol. II p. 351). Qui recte intellexerunt iam in P. Lond. 256 (e) 2 vol. II p. 86 a. 11 p. Chr. n. scripta strategum Themistae aut Polemonis regionis nominatum esse; itaque fortasse ineunte saeculo p. Chr. n. primo aliquamdiu tribus regionibus singulos strategos praefectos fuisse coniciunt; quamquam scribam nomen alterius regionis omisisse verisimilius existimant. Neque vero ante a. p. Chr. n. 131 invenimus ullum strategum Θεμιστον καὶ Πολέμωνος μερίδων, quae res illos viros doctissimos praeterisse videtur; immo praeter strategos Heraclidae regionis aut Θεμιστον μερίδος solius aut Πολέμωνος solius strategorum mentio fit in papyris; en habes exempla e papyris editis collecta:

PSI 57, 1 Ἐρωτι στρατηγῶ Θεμιστον μερίδος (a. 52 p. Chr.),
 P. Teb. 298 Ἀπολλωνίω στρατηγῶ Ἀρσινόϊτον Πολέμωνος μερίδος (a. 107/08),
 P. Fay. 296 Ἀπολλωνίω στρατηγῶ Ἀρσινόϊτον Θεμιστον μερίδος (a. 113); nomen Apollonii usitatius est quam ut Apollonium Them. reg. strategum eundem putare liceat ac strategum Pol. reg. in P. Teb. 298 nominatum,

P. Teb. 470]στρατηγὸς Ἀρσινόϊτον Πολέμωνος μερίδος (a. 111/112 vel 112/113),

P. Teb. 331 Ἀνδρομάχῳ στρατηγῶ Ἀρσινόϊτον Πολέμωνος μερίδος (ca. a. 131),

P. Teb. 566 Ἀνδρομάχῳ στρατηγῶ καὶ Πτολεμαίῳ βασιλικῶ γραμματεῖ Ἀρσινόϊτον Πολέμωνος μερίδος (a. 131/32).

Dionysius (a. 133) primus στρατηγὸς Θεμιστον καὶ Πολέμωνος μερίδων appellatur. Quamvis autem pauca exempla illa sint, tamen editorum Oxoniensium sententiam, qui omnia scribarum errori vel incuriae attribuunt, sequendam esse nego. Immo equidem veri existimo simillimum Romanos Aegypto potitos Arsinoitae nomi regionibus singulos strategos, quo nomi administratio facilius fieret, praefecisse; postea autem, ca. a. 132, cum Heraclidae regionem vix minore intellexissent quam ceteras ambas, Polemonis et Themistae regiones coniunxerunt atque uni eidem stratego administrandas mandasse.

3 Theadelphiae vici reliquiae hodie Harit nominantur; vid. *Fayûm towns* p. 51sq.

5 Euhemeriae vico prope Theadelphiam sito hodie nomen *Qasr el Banât* est; vid. *Fay. towns* p. 43sq. σφραγιδες in papyris agri partes vocantur emensae et lapidibus finalibus determinatae (ἐσφραγισμένοι), quae numeri ordine notari solebant (cf. BGU 831, 6 ἐν τῇ α σφραγιδι). Hanc sigilli notionem ex Aegyptiaco sermone in Graecum transisse H. Brugsch ostendit in *Thes. inscr. Aeg. vol. III p. 598sq.* Idem valere verba μερίς et κοίτη, quae in chartis Hermopolitanis leguntur, Preisigke ad P. Straßb. 23 (p. 90) et Croenert in *Stud. z. Pal. u. Pap. vol. IV p. 91* censent. Eratosthenem autem iam orbem terrarum in σφραγιδας descripsisse apud Strabonem II cap. 1 § 22 traditum est.

6 ἀποκαλυφείσας et l. 12 ἀποκ[αλ]υφείσ[ης χέρσου (?)] αἰγιαλοῦ: αἰγιαλὸς ἀποκαλυφείσας agri litorales dicuntur, qui aqua, sive Nili sive lacus seu fossae, detecti, revelati sunt; litus enim non quotannis opportuno tempore inundatione liberatur, quo saepe fit, ut agri coli nequeant. Sin autem aqua tempore suo recessit, magistratus agros ad colonos regionis locare solent; cf. P. Gen. 16, 11sq. ἔστιν παρ' ἡμῶν αἰγιαλὸς ἀναγραφόμενος περὶ τὴν ἡμετέραν κόμην, ὃν ἐν πλείσταις ἀρούραις, καὶ ὁπόταν ἡ τοιαύτη γῆ ἀποκαλυφθῆ, μισθοῦται καὶ σπείρεται κατὰ τὴν συνήθειαν ἐκφοροῦν κατ' ἄρουραν. Inspicias etiam C. Wessely, *Karanis und Soknopaiu Nesos. Studien zur Geschichte antiker Kultur- und Personenverhältnisse* (in: *Denkschr. d. Kaiserl. Akad. d. Wiss. in Wien, Phil.-Hist. Kl. Bd. 47*) et M. Rostowzew, *Studien zur Geschichte des röm. Kolonats* p. 166sq. Praeterea in comparationem velim vocentur CPR 239, 6sq. βούλομαι μισθώσασθαι ἀπὸ καλυφείσας (sic Wessely; ego malim ἀποκαλυφείσας) χέρσου (lege -ον) αἰγιαλοῦ περὶ τὴν προκειμένην κόμην ἀρούρας...; BGU 640, 7 ἀπὸ καλυφῆς αἰγιαλοῦ, quod me intellegere non posse confiteor, nam quid καλυφη, quod verbum semel invenitur in *Etym. Magn.* 87, 19 signif. *velamentum, cortex*, hic sibi velit, nescio; immo potius ἀποκαλυφ(είσ)ης (quasi γῆς αἰγιαλίτιδος sequatur) αἰγιαλοῦ legendum propono; idem sentio de CPR 32, 7 ἀπο καλυφῆς αἰγιαλου, quod Wessely vertit *von der Erdkrume des Uferlandes* (sic!); BGU 831, 5 ἀπὸ χέρσου αἰγιαλοῦ; P. Lond. 350 vol. II p. 192, 5sq. ἀπὸ χέρσου αἰγιαλίτιδος γῆς περὶ τὴν...κόμην.

11 ἀνά praepositio cum accusativo coniuncta significat aequalem quandam distributionem; quae vis non solum apud medicos, ubi de medicamento- rum compositionibus agunt (vide Stephan.), et Novi Testamenti scriptores (vide Radermacher l. l. p. 16 et 115) invenitur, sed etiam saepe in papyris (vide Mus. Rhenan. vol. 57 p. 147sq.), cf. P. Lond. 350 ἐκφορίου ἐκάστης ἀρούρας ἀνὰ πυροῦ ἀράβας, P. Oxy. 499 φόρου ἐκάστης ἀρούρας . . . ἀνὰ ἀργυρίου δραχμῆς (item CPR 40), P. Flor. 41, Amh. II 88, CPR 41, 239al. Solarium autem (singularum arurarum quaternae vel quinae artabae) satis magnum videtur esse, si cetera instrumenta conferas, in quibus de agris litoralibus conductis agitur, e. g. P. Lond. 350 vol. II p. 192, CPR 239, 33, 32; vide etiam Waszynski l. l. p. 118sq., Gentilli p. 321sq., Rostowzew in RE VII p. 161 s. v. Frumentum.

28

PETITIO CONDUCTIONIS

(P. 191)

a. 104 p. Chr.

7,7 × 20,6 cent.

Huius chartae plus dimidio omnino amissum est, quapropter condiciones pacti plerasque intellegere nequimus. Continentur autem papyro petitio conductionis quam duo fratres, qui Theadelphiae habitabant, ad strategum regionis alicuius Arsinoitae nomi d. 5 m. Choiach a. 8 Traiani, i. e. d. 1 m. Decembr. a. p. Chr. 104 miserunt, ut sibi prope vicum Philagridem trecentae fere arurae agri publici locarentur. Veri autem mihi quidem simillimum videtur non solum ad eundem strategum Θεμιστον μερίδος Claudium Erasmum hoc instrumentum datum esse ac praecedens, sed etiam ab iisdem filiis Maronis, colonis publicis.

Κλαυδίω Ἐράσφι σ[τ]ρατηγ[ῶν] Ἀρσ[ι]νοίτου Θεμιστον μερίδος παρὰ Ὀννώφρεως καὶ . . .] φρου ἀμφ[ο]τέρων Μάρωνος . . . γεωργῶν τῶν ἀπὸ κόμης Θεα[δελφεί]ας. Βουλόμεθα ἐξ ἀλληλεγγύης (?) μ[ι]σθώσασθαι περὶ κόμην Φιλαγρίδα
5 ἀρουρῶν χειμερινῶν καὶ θερινῶν ἃς προεἶχε [ἐν μ]ισθώσ[ει]
[ναι καὶ ἀνηκ]ούσας ἀρούρας δι[α]κοσ[ί]ας [ἐ]ν[ε]-
νήκοντα (?) ἐκκαδέκα]τον δυδριακοστὸν τετρακαιεξημοστὸν η[.
[ας, ἀρο[ύ]ρας μὲν ἑκατὸν δέκα τέσσαρα[ς]
ἐπὶ χρόν[ον] ἕτη τέσσαρα ἀπὸ τοῦ ἐν[ε]στῶτος ὀγδ[έ]σου
10 ἔτους, ἄλλας (?) δὲ ἑκατὸν [. . .]κ[ο]ντα πέντε πρὸς μόνον
τὸ ἐνεστὸς ὄγδοον ἔτος Ἀ[ύ]τοκράτορος Καίσαρος Νέ[ρ]ωνα Τρα[ι]ανοῦ
[ατο].[
].[

(Unus vel duo versus exciderunt)

15

[.σ[. . .]α[. . .] . . .]
[ν ἀργυ()π[. . .]κοφ . . . καὶ

τὸν δὲ ἀργυ]ρικὸν φόρον δ[ια]γράφομεν τ[. . .] . . .
τὰ] δ[ἐ] κατ' ἔτος ἐκ[φ]ορία μετρήσομεν[. . .] π[
Θεαδελ]φείας σιτολόγοις· [ἐ]ὰν δέ τι ἐκ [τ]ούτων ἐθ[α-
20 φῶν ἄβροχον γένηται (?),] παραδεχθήσεται ἡμῖν πρὸς τὸ αἰροῦν τ[
]εθα ἀλληλέγγυοι τοῖς τῆς Φιλαγρίδ[ο]ς
]ἀράβ[ας] . . . ἀπ[. . .] . . . μεθ[α] τ[. . .]
δ]απάνας, ἐὰν φαίνητ[αι] μισθῶσα]μι ἐπὶ πᾶσι
τοῖς προκειμένοις. Ὀννώφρις (?) οὐλή] δακτύλ[ω] μικ[ρῶ]ν[
25 . . . φρος οὐλή ὑπ]ὸ γαστροχ[ρημίας

(Altera manu:)

]εραίου (?) [

ἐπὶ πᾶσι τοῖς] προκειμένοις μ[

Ὁ δεῖνα ἔγραψα ὑπὲ]ρ αὐτοῦ γράμμ[ατα μὴ εἰδότες.

("Ἐτους) ἡ Ἀύτοκράτορος Καίσαρος Νέρονα Τ[ραι]ανοῦ Σε-
30 βαστοῦ Γερμανικοῦ Χο]ίραχ ε̅.

7 l. δυδριακοστὸν

5 cf. P. Lond. III p. 141 l. 12: ὁμολογοῦμεν πεπρακέναι . . . νομὰς προβά-
των ἐφ' ἐνιαυτὸν ἕνα θερινὰς καὶ χειμερινὰς ἀπὸ μηνὸς . . .

9 Octavus Traiani annus ab 29. d. m. August. a. 104 usque ad d.
28. m. Aug. a. 105 fuit.

12 cf. P. Lond. II 350 p. 192, l. 11sq. ἐὰν δέ τις ἄβροχος ἢ καθ' ὕδατος γένηται, παραδεχθήσεται ἡμῖν τὸ ἐκφορίον, CPR 239: ἐὰν δέ τις ἄβροχον ἢ καθ' ὕδατος γένηται (l. -αι), παραδεχθήσεται (l. -αι) ἡμῖν ἐκ τῶν ἐκφορίων . . ., BGU 831, 14sq. ἐὰν δέ τις ἄβροχος ἢ καθ' ὕδατος γένηται, παραδεχθ[ῆ]ναι μοι τὸ . . . ἐκφορίον. Item in BGU 640, 12sq. legendum propono: ἐὰν δέ τις ἄβροχος ἢ καθ' ὕδατος γένηται, παρα[δε]χθ[ῆ]ναι μοι; ubi Krebs editor sic scripsit: ἐὰν δέ γ[ῆ] ἄβροχος ἢ καθ' . . . το σν . . . ης παρα[. . .] χθ[ῆ]ναι μοι. Fortasse semper καθ' ὕδατος adiectivum est a καθ' ὕδατος vulgari in sermone derivatum; id certe putabant qui καθ' ὕδατος in papyro illa Raineri et in nostra charta scripserunt. Verbum autem παραδεχθήσεται valet nobis reddetur (sic vertit L. Wenger, Die Stellvertretung im Recht der Papyri p. 77) vel potius deducetur de pecunia debita, merces non soluta in tabulas accepta nobis referetur (cf. Preisigke, Girowesen p. 79).

17 διαγράφειν cum in universum solvere tum maxime delegatione solvere, pecuniam perscribere significat (cf. Mitteis, Trapezitica in Zeitschr. d. Sav.-St. XIX p. 217; Wilcken, Ostr. I p. 89sq.; Preisigke l. l. p. 186). Hic autem ultra vi verbum usurpatum sit, nescimus. Frumentaria autem merces μετρεῖται εἰς τὸν θησαυρόν s. εἰς τὸ δημόσιον; cf. apochas a sitologis confectas, quae incipiunt: μεμέτρηκεν ὁ δεῖνα εἰς θησαυρόν s. μεμέτρηται εἰς θησαυρόν; vid. etiam Wilcken, Ostr. I p. 98sq. 111sq. et Preisigke l. l. p. 88.

22 πρὸς τὸ αἰροῦν scil. μέρος etiam in P. Lips. 106, 16 legitur; cf. Wilcken, Archiv I 157; similis est formula in conductionibus saepe obvia κατὰ

μηνα τὸ αἰροῦν ἐξ Ἰσου, quam invenias supra in P. Iand. 26 l. 20, P. Fay. 93, 17, P. Lond. III 904, 14 p. 108, P. Amh. 92, 14 sq. 93, 15 sq.; cf. etiam P. Flor. 13, 5 P. Oxy. 502, 27 BGU 405, 10 P. Genev. 11, 12 P. Goodsp. 13, 5.

29

APOCHA EXACTORIS

(P. 52)

a. 103 vel 104 p. Chr.

11,6 × 12 cent.

Hanc apocham Sambas tributorum exactor pecuniariorum ad vici nesciocuius nomi Arsinoitae incolam, cuius nomen deletum est, conscripsit. Pecuniam autem εἰς λόγον δαπάνης κριοτάφων (s. -ου) Πτολεμαίδος Ὀρμου acceptam testatur. Quorum sacerdotum minoris ordinis¹⁾ sumptus incolis regionis circumiectae vel totius nomi videntur distributi et a praetoribus publicis esse exacti.

Pag. aversa

Σαμβᾶς [π]ράκτωρ ἀργυρικῶ[ν κώ-
μης.]νιδ[ος].
Μύσθ[ου] χαίριν. Ἔχω παρὰ [σοῦ
εἰς λόγον δαπάνης κριοτάφ[ων
5 Πτολεμαί[ι]δος Ὀρμου ξ (ἔτους) Τρα[ια-
νοῦ Κ]αί[α]ρος τοῦ κυρ[ί]ου [δ]ραχμᾶς
ἑκατὸν δ[γ]δ<ο>ύκοντα πέντε (γίνεται) δραχμᾶι] ρπ[ε
ὡς τῆς δραχμῆς] ἀνὰ χαλκ[ο]ῦ ἑπτὰ[. . .
. . . ἀνα [. . .] . . . δραχμῆ. . . ε[. . .
10] συν. . . δβολ[. . .

Finis perisse videtur

2 fortasse Καρ[α]νιδ[ος] sive Θεοξ[ε]νιδ[ος] s. Θεογο[ν]νιδ[ος] suppl. 3 l. χαίρειν
7 corr. δ[γ]δ<ο>ύκοντα

1 sqq. De formula epistulari instrumentis praeposita vide Ziemann, *De epistularum Graecarum formulis*, diss. Hal. 1910 p. 265.

4 Inter sacerdotes inferioris ordinis Aegyptios non solum inveniuntur, quorum curare fuerit corpora mortuorum hominum (παρασχίςται, ταριχεῦται, χοαχίται), sed etiam complura genera sacerdotum innotuerunt, qui sacras bestias aut vivas nutrent aut mortuas condirent ac sepelirent, velut ἰβιοβόσκοι, ἰεροκοβόσκοι et ἀρχενταφισταί, ἰβιστολισταί, ἰβιοτάφοι, κριοτάφοι. Hi arietum sepultores certe una adhuc in papyro Tebtypnensi commemorantur vol. I 72, l. 411, fortasse etiam 61 (b), 401. De singulis inspicias Ottonis librum egregium.

1) cf. W. Otto, *Priester und Tempel im hellenistischen Aegypten* I p. 94 sqq.

5 Πτολεμαίς (ἐπὶ τοῦ) Ὀρμου in Heraclidae regione Arsinoitae nomi loco, quo Pllahûn oppidum nunc est, prope finem Heracleopolitae nomi sita videtur fuisse; cf. *Fay. towns* p. 12 sq., *Teb. pap.* vol. II p. 400.

30

VADIMONIUM IURATUM

(P. 60)

a. 105 vel 106 p. Chr.

8,8 × 23,5 cent.

Hac papyro vadimonii instrumentum continetur ad regium scribam Themistae regionis nomi Arsinoitae datum. Theadelphiae enim oppidi incolae tres ut videtur per imperatorem Traianum iurant se sua sponte ac voluntate pro tribus agricolis Theadelphenis, qui agrum publicum prope Euhemeriam in quinquennium videntur conduxisse, praedes fore et vectigalia, quae illi non pependerit, in se recepturos esse. Quamvis autem pauca e verbis chartae valde mutilatae cognoscere possimus, tamen magni censeo momenti hanc papyrum esse, quia nullum quantum scio adhuc e papyris innotuit instrumentum vadimonii pro colonis publicis ad magistratus datum.¹⁾

Σα[ρα]πίωνι βασιλικῶι γραμματεῖ
Ἀρσι(νοίτου) Θεμί(στον) μερίδ(ος)
Ἀβ(?)οῦς Μύστον καὶ Ἀμφῆις Τιθορείου
καὶ . . . ο[. . .]ου [. . .]ν ἀπὸ κῶ[μης]
5 Θεα[δ]ελφείας τῆ[ς] αὐτῆ[ς] μερίδος
ὀμνύομεν Ἀύ[τοκρ]άτο[ρ]α Καίσαρα
Νέρουαν Τρα[ιανόν] Σεβαστὸν Γερμανικ(όν)
Δα[μ]ικὸν ἐ[κ]ουσί[ως] κα[ὶ] ἀφαιρέτ(ως)
ἐγγυᾶσθαι Ὀ[ν]νῶφρι]ν καὶ Μαροῦτ[α]
10 καὶ . . . περον [.] τῶν ἀπὸ τῆς
κῶμης Θεα[δ]ελφείας τῶν κατ' ἔτος
ἐκφορέων καὶ σπ[ερ]μάτων ὧν ἐμισ-
θῶ[σαν]το ἐγ δ[ημο]σίου εἰς πεντα-

1) Imprimis conferas BGU 244 (aetate Gallieni) ὀμνῶ . . . ἐκουσίως καὶ ἀφαιρέτως ἐγγυᾶσθαι Ἀρήμιον Σαραπίωνα γενόμενον καὶ αὐτὸν ἐγγυητὴν Ἀρηλίου Ἐνυσέως ἀναδεδομένον (sic recte corr. Wenger) εἰς ἑαβδουχίαν, ubi vadimonium fideiussor fideiussoris fecit, quod Wenger *Überbürgschaft* vocat; cf. etiam P. Petr. 46. Plane alia sunt vadimonia a Wengero *vindexartige Gestellungsbürgschaften* nominata, in quibus eadem formula ὀμνῶ ἐκουσίως καὶ ἀφαιρέτως ἐγγυᾶσθαι invenitur, velut BGU II 581, P. Grenf. II 62, II 79, BGU III 936. De omnibus his rebus vide Leopoldi Wenger commentariolum cui inscripsit *Der Eid in den griechischen Papyri* (in *Zeitschrift der Savigny-Stiftung, Romanistische Abteilung*, vol. XXIII a. 1902 p. 158 sqq.).

ετ]ι[α]ν ἀπὸ τοῦ [ένεσ]τῶτος ἐνάτ[ο]ν (ἔτους)
 15 πε]ρί Εὐήμερειαν ἐν τῶν ἀποκαλυ-
 φέντων]ν ἀπ' αἰγ[ια]λοῦ ἑδα[φ]ῶν
]. δέκα δύο [. . .] ἐάν [. . .]π[.]. .
]. μὲν ἀπαιτ[οῦ]μοι μὴ [ἀ]ποδ[.].

Sequuntur vestigia quinque versuum nimis deletorum.

Subscriptionis alterius manus quae dignoscuntur, haec sunt:

27 ἐκφορίων κ(αλ) [σ]περμάτ(ων) | [τῆς πεντ]αετίας [καὶ τῶν ἀν-
 κ]αλῶν δ[η]μοσίων | [.]ν ἀρουρῶν [.] ἐάν ἀποδῶι η[

Subsequuntur tertiae manus subscriptionis vestigia.

31

DE MORTE FILII RELATIO

(P. 53)

saec. p. Chr. II in.

10,2 × 9,1 cent.

Hac papyro continetur ὑπόμνημα τῆς τελευτῆς quod dicunt Graeci, quo Mareus Mareutis filius incola vici Theadelphiae refert ad Sarapionem eiusdem vici scribam publicum mortuum esse filium Onnophrem.

Similis argumenti sunt papyri Fay. 29 (a. p. Chr. n. 37 conscripta), Lond. 281 vol. II p. 66 (a. 66), BGU 773 (a. 69—117), 1068 (a. 101), Lond. 173 vol. II p. 66 sq. (a. 101), 208a vol. II p. 67 sq. (a. 138), P. Straßb. 70 (a. 138), BGU 17 (a. 142), Oxy. 1198 (a. 150), Teb. 300 (a. 151), Rain. 2026¹) (a. 153), BGU 254 (a. 160), Oxy. 262 (a. 161), Lond. 338 vol. II p. 68 (a. 170), Fay. 30 (a. 173), Oxy. 173 vol. I p. 240 (a. 174), BGU 79 (a. 175), Oxy. 79 (a. 181—92), Teb. 301 (a. 190), Oxy. 1030 (a. 212), Rain. 1410¹) (a. 237), 1412¹) (a. 237), Oxy. 1200 (a. 266), Vindobonensis certo ut videtur numero carens, quae in actis academiae scientiarum Vindob. class. phil.-hist. vol. XXXI p. 7 a 1895 edita est a Wesseleio. Haec documenta omnia declarant morem legemque fuisse apud Aegyptios, ut brevi tempore²) post mortem propinquorum magistratus, et scribam regium (τῶ βασιλικῶ γραμματεῖ, cf. BGU 17, 79, Rain. 1412, 2026, Lond. 173, 208a) et scribam vici (τῶ κωμωγραμ-
 ματεῖ, cf. P. Fay. 29, Teb. 300, 301, Lond. 338) aut scribas nomi capitatis (τοῖς γραμματεῦσι τῆς μητροπόλεως, cf. BGU 254, Fay. 30) certiores

1) Raineri archiducis papyri a Wesseleio lectae et suppletae exstant in dissertatione, quam Guilelmus Levison scripsit Bonnae a. 1898 *Die Beurkundung des Zivilstands im Altertum. Ein Beitrag zur Geschichte der Bevölkerungsstatistik.*

2) Semper fere legimus τῶ ἐνεστῶτι μηνὶ τοῦ ἐνεστῶτος ἔτους.

facerent de illorum morte atque orarent, ut nomina eorum referrentur in mortuorum indicem (ἀξιῶ τάσσεσθαι αὐτὸν ἐν τῇ τῶν τετελευτηκότων τάξει) vel, quod exstat in instrumentis tertii saeculi, de vivorum tabulis eximerentur (ἀξιῶ σε περιαιρεθῆναι τοῦτο τὸ ὄνομα).¹) Eosdem ad magistratus Aegyptii litteras de filiis natis mittere solebant, ὑπομνήματα τῆς ἐπιγεννήσεως quae vocabantur, velut BGU 111 (a. 138/139), 110 (iisdem annis), 28 (a. 183), aliae. Imprimis vero comparandae sunt relationes de peregrinatione (ἀναχώρησις εἰς ξένην) ad magistratus a propinquis factae, ut P. Oxy. 251, 252, 253. De causa autem huius consuetudinis confer, quae Wilcken, *Ostr.* I p. 454 sq. et *Grdæge* p. 196 exposuit.

Dimidia fere chartae pars amissa est; sed id maxime doleo, quod etiam, quo tempore filius mortuus vel quo die papyrus scripta sit, iam non certe cognoscere possumus. Saeculo autem p. Chr. n. alteri ineunti et propter litterarum formas et propter formulas ceteris huius aetatis papyri similes²) existimaverim papyrum attribuendam esse. Quodsi in versuum noni et decimi reliquiis recte vestigia litterarum νεφ et ριο dignovi, instrumentum Traiani aetate confectum esse apparet, quae res eo quoque comprobatur, quod ceterae huius editionis papyri Theadelphinae omnes Traiani temporibus scriptae sunt. Scriptura est cursiva pulchra atque perspicua.

Σ]αρραπ[ί]ωνι κωμωγραμματεῖ Θεα[δελφείας
 παρὰ] Μαρεῦτος τοῦ Μαρεῦτος τοῦ Μ[αρεῦ-
 τος (?) μ]ητρὸς Τορεῦ[τ]ος τῆς Μύσθου τῶν
 ἀπὸ τῆς κόμης. Ὁ ν[ί]σ[ος] μ[ον] Ὀννῶφρις [. . .
 5 . . .]α[. . .]τα Μαρεῦτος τ[. . .]ψος λ[.
 λ]αογ[ρα]φ[οῦ]μ[εν]ος ἐπὶ τῆς προ[κειμ]ε-
 νης] κόμης ἐτελεύτησεν τ[ῶ] ἐνεστῶτι
 Σ]εβαστῶ μηνὶ [τ]οῦ ἐνε[στῶτος]
 ἔτους] Νέφ[ου]α Τραιανοῦ Καίσαρος
 10 τοῦ κν]ρίο[υ]

Cetera desunt. In parte aversa nihil exstat.

5 Hic Onnophris puto professionem indicatam fuisse et fortasse μ]ετὰ Μαρεῦτος, i. e. socium Mareutis patris, supplendum esse.

1) Digna quae commemorantur sunt verba papyri Teb. 300 (a. 151), in qua duae illae formulae iam inter se videntur coniunctae esse: διὸ ἐπιδίδωμι (sc. τὸ ὑπόμνημα), ὅπως περιερεθῆ τοῦτο τὸ ὄνομα ταγῆναι (quasi ἀξιῶ praecessisset aut mente supplendum esset) ἐν τῇ τῶν ὁμοίων (i. e. τῶν τετελευτηκότων) τάξει.

2) In utraque papyro Rain. tertii saeculi supra allata constructio hypotactica, non paratactica invenitur (ἐπεὶ ὁ δεῖνα ἐτελεύτησεν . . . ἀξιῶ . . .).

6 λαογραφοῦμενος est qui tributum capitis pensitat. λαογραφία est proprie populi numeratio per eos facta qui λαογράφοι, *censores*, vocabantur, *census*, *censura*, deinde vulgari significatione, quod Wilcken imprimis in Hermae vol. XXVIII p. 247sq. et in libro de ostr. Graec. I p. 230sq. 243sq. docuit, *capitis tributum*, τὸ ἐπικεφάλιον; nam per censum capitum tributa constituuntur. Cum autem omnes pueri, qui nondum quattuordecim annos nati erant, ab illo tributo liberi essent, collegerim filium Mareutis iam adulescentem vel iuvenem fuisse eo quo mortuus est tempore (vid. Wilcken l. l.; cf. e. g. BGU 1068 (a. 101): ὁ υἱός μου Ἰώσηπος μητρὸς Σαρράς ἀφήλιξ μήπω καταλήξας εἰς λαογραφίαν ἐτελεύτησε. . .).

10sq. sic fere supplendae sunt: διὸ ἀξιῶ ταγήναι (s. τάσσεσθαι) αὐτοῦ τὸ ὄνομα (s. αὐτὸν) ἐν τῇ τῶν τετελευτηκότων τάξει vel διὸ ἐπιδίδωμι σοι τὸ ὀνόμημα ὅπως ταγή τούτου τὸ ὄνομα ἐν τῇ τῶν τετελευτηκότων τάξει κατὰ τὸ ἔθος, praeterea fortasse καὶ ὀμνῶ per imperatorem sive imperatoris fortunam ἀληθῆ εἶναι τὰ προγεγραμμένα; confer papyros quas supra collegi p. 90sq.

32

RATIO REDITUUM

(P. 23)

saec. II p. Chr.

8 × 9,1 cent.

Ratio redituum κατ' ἄνδρα confecta in hac charta servata est. Omnia eadem manus tam festinanter ac negligenter scripsit, ut multae litterae lectu difficillimae sint. Huc accedit, quod charta lacunis, ut ita dicam, scatet atque versus extremi prorsus amissi sunt.

Vocem ἔκθεσις s. ἔχθεσις hic *rationem*, *indicem* significare e multis papyris similibus elucet; e. g. cf. P. Lond. III p. 93 καταλείπεται ἐν ἔχθεσι εἰς μῆνα Μεχελρ. . . προσόδων ὑπαρχόντων, P. Fay. 42a I 5 ἔχθεσις κατ' ἄνδρα. . . εἰς μῆνα Φαμενώθ λημμάτων ζL τοῦ ἐνεστῶτος, 246 ἔχθεσις ποτισμ(ῶν) ἐλαιῶνων, 320 ἔχθεσις λοιπ(ῶν) εἰς Παχὼν κς, BGU 539 ἔχθεσις σίτου ις ἰνδικ(ι)ονος, P. form. min. Wess. 1201 ἔκθεσις(ς) σίτου. . ., P. Lond. II p. 307 ἔχθεσις οἴνου, P. Genev. 65 ἔχθεσις ναυβίων, P. Teb. 410 ἔκθεσις τιμ(ῆ)ς προβά(των), 520 ἔκθεσις(ς) λαογο(αφίας), Ditt. Syll. 929, 37 περὶ ἧς καὶ τὴν καθήκουσαν ἔχθεσιν πεποιήμεθα.

Ἐχθεσις προσόδ(ων) εἰς Ἐπίρ

Χαιρήμων Φάσιδο(ς) ~ θ

Χαιρήμ[ων] Εὐδαίμ(ον)ο(ς) ~ λβ

Πα[πο]ντ[ῶς] Ὀυνώφρεο(ς) ~ ξ

5 Π[ε]θ[ῆ] εὐς Ὀυνώφρεο(ς) ~ ξ.

Ὀρσενούφης Ἀκούτ(ος) ~ ς

Σάλβιος Λέοντο(ς) ~ ςL

Ἔρος Τασεῦτος ~ β

Τιθοῆς Μυκ[.] ~ υ

10 Ἰσᾶς Ν[ι]κάνδρου ~ σ

Ἀπολλ[ῶ]νιο(ς) Αἰδ(ύμου) [~]. .

Ἄλκιμος Παοῦτο(ς) ~ λ.

Ἀραβίων Ἀμφίωνος ~ ξ

.....[

1 l. ἔκθεσις 2sq. ~ signum oboli est 7 L = ἦμισυ 9 υ = εἰ = ἦμισυ τέταρτον?

33

SACRAMENTUM VIGILUM NOCTURNORUM

(P. 55)

Commodi aetate

8,3 × 15,8 cent.

Hoc in instrumento tres Busiridis vici incolae, qui nocturni vigiles (*νυκτοφύλακες*) eiusdem vici constituti sunt, sacramentum apud magistratus dicunt ac per imperatoris fortunam iurant se diligenter officii sui partes impleturos esse. Similia instrumenta in magistratibus ineundis confecta complura in papyris inventa sunt, velut P. Oxy. 82 a stratego medio saeculo tertio scripta, P. Oxy. 81, in qua a. 244/5 vir ad vectigalia exigenda designatus se munere bene esse functurum iurat, P. Lond. 301 vol. II p. 256sq. aetate imperatoris Antonini conscripta, qua continetur ius iurandum alicuius, qui liturgiam quandam suscepit¹⁾, P. Oxy. 87, quam a. 342 *ναύκληρος θαλαττιου ναυκληρίου* scripsit ad logistam Oxyrhynchi, aliae.²⁾ In universum conferenda sunt, quae Leopoldus Wenger de iure iurando in papyris Graecis obvio l. l. p. 158sq. exposuit.

Νυκτοφύλακες nomen adhuc in papyris quantum scio nondum repertum est. Alexandriae autem cohortes vigilum, quibus praeerat ὁ *νυκτερινὸς στρατηγός*, *νυκτοφύλακας* nominatas esse docet Philo vol. II p. 534 ed. Mangey. (*Θορύβου δ' ὄντος κατὰ τὴν πόλιν καὶ τῶν νυκτοφυλάκων ἕνω κάτω διαθεόντων. . . .*). Accedit papyrus bibliothecae Parisinae, quam a Wesseleio lectam Otto Hirschfeld publici iuris fecit in opusculo de Aegyptiorum magistratibus quibus publicae securitatis cura aetate imperatoria delata erat (in actis Acad. litt. Berol. a. 1892 p. 815sq.). Illo enim instrumento continetur index custodum viciorum complurium a

1) Verba sunt: . . . ὀμνῶ . . . ἀντιλήμψασθαι τῆς χρείας πιστῶς καὶ ἐπιμελῶς καὶ πᾶσαν φροντίδα ποιήσασθαι τοῦ παραμείναι τοὺς ἐπιπλόους μέχρι τῆς ἐν πόλει ζυγοστασίας καὶ παραδώσω τὸν γόμον σφῶν καὶ ἀνακούρητον τῷ ἐμυτοῦ κινδύνῳ ἢ ἔνοχος εἶην τῷ ὄρκῳ.

2) cf. P. Flor. 75, P. Goodsp. 14, *Archiv f. Pap.* III p. 518, Oxy. I 77, 100, 125 II 239, 240, 260, 263.

vici scribis confectus atque commemorantur cum alii custodes, velut *ειρηνοφύλακες, εἰρηνοῤῥχαι, πεδιοφύλακες, ὄρεοφύλακες*, tum *ἀρχινοκτοφύλακες καὶ φύλακες αὐτῶν*. His quoque custodibus, quibus οἱ *ἀρχινοκτοφύλακες* praefecti erant, nomen *νοκτοφύλακας* fuisse veri simillimum esse putaverim.

Scriptura est valde cursiva et satis difficilis lectu.

Φ[τοῦ δεινος μετ' ἐγγύου
Βαρβίλλον Βερᾶτος καὶ Μύσ-
της Ἀχίους μετ' ἐγγύου Ἀρ-
μάχιος Μύστου καὶ Ἀρμάχ[ις
 5 *Αἰ[.]ωτου μετ' ἐγγύου Παχθί-*
νιος Παάμιος οἱ πάντες ἀπὸ
κώμης Βουσείρεως οἱ ᾗ
κατασταθέντες νοκτοφύλα-
κες τῆς ἀ(ὐτῆς) ὀμνύομεν τὴν
 10 *Ἀθρηλίου Κομμόδου Ἄντωνίνου*
Καίσαρος τοῦ κυρίου τύχην
ἀντιλήμψασθαι τῆς χρείας
καὶ φυλάξιν διὰ νυκτὸς
τὴν κώμ[ην] ἀνεγκλή-
 15 *τως καὶ ἀμέμπ]τως πρὸς*
ἐν] ἔτος κινδύνου πα-
ρὰ ἡμ]ᾶς ὄντος, ἐάν τι
μὴ δεό]γτως γένηται.

(Manu altera:) [..M]άρονον Ἀθρηλίου
 20 Κομμό]δου Ἄντωνίνου
 Καίσαρο]ς τοῦ κυρίου
].

10 19 20 imperatoris nominum litterae contractae sunt ea ratione, quam Wilcken, *Grdz.* p. XLII *Verschleifung* vocavit 10 sub exitu *αντωνινου* nominis lineolam acclivem habet P 12 l. *ἀντιλήμψασθαι τῆς χρείας* 13 l. *φυλάξιν*

7 De Busiri Heracleopolitae nomi vico vide C. Wessely, *Topographie des Faijûm (Arsinoites nomus) in griechischer Zeit (Denkschriften der Wiener Akademie der Wiss. phil.-hist. Kl. Bd. 50)* p. 53 sq., Grenfell-Hunt-Smyly, *The Tebtunis papyri* vol. II p. 374.

12 *ἀντιλήμψασθαι τῆς χρείας* est lat. *se officio suo bene functuros esse*. Quae formula invenitur etiam in P. Lond. supra collata: *ἀντιλήμψασθαι τῆς χρείας*.

34

LITTERAE A SACERDOTIBUS AD SCRIBAM REGIUM DATAE

(P. 86)

a. p. Chr. 190 m. Nov. d. 26

11,2 × 26 cent.

His litteris Sarapion propheta templi Mercurii et Veneris et Pathotes aliique sacerdotes (ibidis ut videtur) Sereno scribae regio nuntiant se instrumentum quoddam magistratibus tradidisse (*καταχωρίσαι*) atque apocham accepisse. Cf. Preisigke, *Girowesen* p. 455 sqq. et 409.

Σερήνω βασιλ(ικῶ) γρ(αμματεῖ) Ἀρσι(νοίτου) Πο(λέμωνος) μερ(ι)δ(ος)
Σαραπίων Παθῶτου προφήτης ἱεροῦ
Ἐρμοῦ καὶ Ἀφροδίτης κώμης Τεμ[...]
καὶ Παθῶτης Ἀρπ[οικ]ατί[ου]ος....
 5 *τ[.]ιδος καὶ οἱ λοιποὶ [ἱ]ερε[ῖ]ς το[ῦ] αὐτοῦ ἱερ[οῦ]*
χαίρειν. Κατεχωρ[ίσαμ]εν ο[.]....
χ[.]...των ὄντων ἐν τῷ ἡμ[ετέρω] (?)
ἱερῶ καὶ τ[.]ο[.]ιδος τῆς αὐτῆς [.]
τοῦ διεληλυθότος λ (ἔτους) Ἀθρη[λι]ου [Κομμόδου
 10 *Ἄντωνείνου Καίσαρος τοῦ κυρίου*
καὶ ἔσχομεν ἀ[π]οχῆν. (Ἔτει) λα
Ἀυτοκράτορος Κ[α]ίσαρος Μάρκου Ἀθρηλίου
Κομμόδου Ἄν[τ]ωνείν[ου] Εὐσε]βροῦς
Εὐ]τυχοῦς Σεβασ[τοῦ] Ἀρμενιακοῦ Μηδικοῦ
 15 *Πα]ρθικοῦ Σ]αρμ[α]τικοῦ Γ[ε]ρμαγ[ι]κοῦ*
Με]ρίστον Βρεταν[ν]ικοῦ Ἀθῶρ λ
 Manu altera:
Σα]ραπίων προφήτης καὶ Παθῶτης
...]απειρ ἱβιοῖ[ε]ρεῖς δι' ἐμοῦ Ἄνοῦπ
...]. κατεχωρίσαμεν ὡς πρόκ(εῖται).

2 De prophetis, sacerdotibus superioris ordinis Aegyptiis, vide W. Otto l. l. I p. 80 sqq. Idem p. 7 docuit deorum nomina Graeca, quae in papyris lapidibusque Aegypti inveniuntur, plerumque deos Aegyptios significare, non Graecos. Deae enim Hathori, ut exemplum afferam, Aegyptii nomen dederunt Aphroditae, quippe quam eandem esse putarent atque Hathorem (cf. Wilcken *Ostr.* I p. 710, ubi ostenditur *Ἀφροδίτης πόλιν* eandem ac *Παθῶριν*, i. e. urbem Hathoris, fuisse). — In papyris Parisinis (5, V 11 VII 10 XXXI 10 XXXXII 6; 11, 18) sacerdotes et Hermae et Aphrodites commemorantur; in lapide Rosettano (CIG III 4697) cum alii di tum Helius, Hermes, Aphrodite nominantur.

18 *ἱβιοῖερεῖς* in papyris adhuc non sunt inventi, quantum scio.

35

VENDITIONIS INSTRUMENTUM

(P. 90)

s. II ex. vel III in.

10,8 × 15,3 cent.

Mulier incerti nominis, fortasse Teseuris, incola Philadelphiae se Copriae cuidam bovem nigram vendidisse et venditi pretium ab illo accepisse profitetur.

Scripturam, quamvis a papyris praecedentibus differat, tamen quia manu inculata et agresti exarata videtur esse, saeculo p. Chr. n. alteri exeunti vel tertio ineunti assignare non dubito. Eandem ad aetatem annus vicesimus primus spectat in v. 11 ascriptus nomine imperatoris omissio. Quem annum non tam Hadriani aut Antonini Pii fuisse quam Commodi vel Caracallae, quorum utriusque annos ab initio patris imperii numeratos esse constat, propter litterarum formas existimaverim. Anni igitur p. Chr. n. 181 aut 213 mense Mesore, qui est a d. 25. m. Iul. usque ad d. 23. m. Aug., instrumentum confectum esse verisimillimum est.

Τε[σεῦ]ρις Μύθου ἀπὸ κώ-
[μης] Φιλαδελφίας Κο-
πι[α]νιανίς χαίρειν.
Ὁμ[ολο]γῶ πεπ[ο]ρακένε τῆν
5 ὑπ[άρχ]ουσαν μ[ο]ι βοῦν μελ[ά]-
νην τελειαν ἀργυρίου
Σ[εβαστῶν] δ[ο]ραχμῶν ἑκατὸν ἑξή-
σι (ἑμίσυ) [εἰς] πλήρης καὶ βεβε-
ώσω [πάση] βεβεώσω καὶ κα-
10 θάρδ[ον] ἀπὸ παντὸς [κινδύ]ν-
ου. (ἔτους) καὶ Μεσορῆ [·]
Σα[ρα]πάμω[ν] [·]ως
ἔγ[ρα]ψ[α] ὑπὲρ αὐτῆς ἀγ[ρα]-
μ[α]του.

1 Teseuris nomen, quod supplevi, in papyris non raro invenitur; possis etiam Τε[σαῦ]ρις vel Τε[σῶ]ρις vel sim. Μύθου videtur scriptum esse pro Μύσθου, quod est nomen apud Aegyptios frequentissimum 3 fort. genet. Ἰπιανιανίς 4 πεπερακένε saepius (velut BGU 471) pro πεπορακέναι 5 μέλα-
νος, -η, -ον legitur etiam in P. Lond. I p. 94, p. 105 (μελάνης βοός) et P. Gen. 48, 7 (βοῦν μελάνην). Aliter BGU 603, 18, ubi ἐγλεκτης μελένης legendum esse puto; potest igitur in hac quoque papyro exstitisse μελ[ε]νην pro μελαίνην, quod invenitur etiam BGU 153, 15 κάμηλον μίαν τελειαν θήλειαν μελαίνην 61. τελειαν 7 initio versus σ) legi nec quo alio modo suppleri possit scio nisi Σ[εβαστῶν] 8 4 ut vid. P lege εἰς πλήρης, quod saepe in papyris (velut ἰκοσι pro εικοσι

P. form. min. 26, 4; 30, 4; 32, 5; 54, 1; 72, 5; 73, 5; 83, 5; 96, 5 al.) invenitur ac scriptum est pro εἰς πλήρης, vel potius πλήρης hic indeclinabilis forma est, vid. Brinkmann in Mus. Rhen. vol. 63 p. 306, Mayser l. l. § 10, Radermacher l. l. p. 50. *) in pap., item in versu sequenti 8sq. l. βεβαιώσω πάση βεβαιώσει

2 Nomi Arsinoitae regionis Heraclidae vicus est Philadelphia, cuius ruinae prope vicum Rubbayât a Grenfello Huntioque repertae sunt; cf. *Archaeological Report* 1900—1, p. 7.

6 τελειαν: τέλειος non est vitii carens, sed designat pecudem adultam, quae iam ad iustam aetatem et magnitudinem pervenit; cf. exempla quae Stephanus s. v. collegit, imprimis respicias Hom. II. A 66 αἰγῶν τε τελείων, quod Hesychius explanavit τῆ ἡλικία τελείων.

8 βεβαιώσω πάση βεβαιώσει i. e. in sermone iudiciali omni auctoritate praestabo tibi ius possessionis, quod per emptionem accepisti.

10 Formula καθάρων ἀπὸ παντὸς κινδύνου idem valet quod formulae usitatissimae ἀκίνδυνα ὄντα ἀπὸ παντὸς κινδύνου et ἀκίνδυνα πάντα (ἀπὸ) παντὸς κινδύνου, i. e. sine ullo tuo periculo. Teseuris affirmat, ut mos est in eiusmodi instrumentis, emptorem nullo damno affectum iri, sed se ipsam de omnibus periculis ei cauturam esse.

36

APOCHA

(P. 89)

s. III p. Chr.

7,2 × 13,5 cent.

Hac papyro apocha continetur ab Aurelio Isidoro curatore filiae Acutis ad Nepotianum Philadelphiae procuratorem data. Conscripta est papyrus d. 30 mensis Phamenoth anni noni imperatoris cuiusdam, quem aut Alexandrum Severum aut Gallienum esse inde concludo, quod scripturam saeculo p. Chr. ii. tertio ineunti vel medio censeo attribuendam esse, i. e. d. 26 mensis Martii anni p. Chr. n. 230, id quod verisimillimum puto, aut anni 262. Constantini vero aetati propter litterarum formas instrumentum non assignem. Post annum autem 212 chartam exaratam esse inde elucet, quod et is, qui apocham dat, et is, cui datur, nominibus suis Aurelii praenomen praeposuerunt. Litteras manus rudis in vili charta male confecta transversas per fibras exaravit.

Pag. aversa

Ἀυρήλιος Ἰσίδωρος

φροντιστής

Τησχίας Ἀκούτος

τοῦ Μύστου

5 Ἀ]ὐρηλίω Ν[ε]φωτια-

νῶ φρον[τ]ιστῆ Φι-
 λ]αδελφία[ς] χ[α]ίρειν.
 Π]αρέλαβον [π]αρά σο[ῦ]
 ἐξ] ἐγκλεύσεως τοῦ
 10 διασ]ημ[οτ(άτου)] ἐπ[ά]ρ-
 χου πν]ρο[ῦ μέτρον δη-
 μ]οσίῳ [ἀρτάβας
 ἐβδομήκοντ]α
 ἡμισυ τέταρτον.
 15 (ἔτους) θ' // Φαμ(ενὸθ) λ'
 In tergo nihil scriptum est.

5 cf. *Nepotianus* P. Fay. 105 II 14 (c. 180 p. Chr.) et Mayser p. 174

2 φροντιστής hic curatorem, tutorem designat; de quo vide praecipue
 O. Gradenwitz, *Einführung in die Papyrskunde* p. 156 et *Archiv f. Pap.*
 vol. III p. 406 sqq. In v. 6 autem inest plane alia vocis notio. Hic enim
 φροντιστής Philadelphiae nominatur. Cuius vici procuratores nondum inno-
 tuerunt; sed complures aliorum vicorum procuratores in papyris commemo-
 rantur, velut in P. Lond. 851, 11. 47 Ὁρσενούφης φροντιστής κόμης Ἀπιάδος
 καὶ Σένθεως, per quem a pastore φόρον προβάτων se accepisse strategus
 Alexandriae testatur, in papyris Florentinis Irenaeus φροντιστής *Ἐδημερείας*,
 Heras φροντιστής *Μυρολλίδος*, Palas φροντιστής *Φιλατερίδος*, alii, imprimis vero
 Heroninus φροντιστής *Θεαδελφείας* et *Θρασῶ* (s. *Σαθρῶ*) et *Ναρμουθέως*. Idem
 Heroninus in P. Lond. III p. 199 v. 267, p. 203 v. 424 προνοούμενος τῶν
 περὶ τὴν Θεαδέλφειαν appellatur similem in modum ac φροντιστῆς *Ἀδξάνων*
 in P. Flor. 147, 3 προνοῶν *Θεοξενίδος* et *Horion* in P. Flor. 234, 3 φρο-
 νιστῆς τῶν περὶ *Σεντρεπάει*. Fuerunt igitur οἱ φροντισταὶ magistratus publici
 qui singuli omnes possessiones agrosque vici vel urbis et publica (οὐσῖαι) et
 privata (κτῆματα) administrabant; cf. P. Oxy. I 58 (a. 288): ἐδέησεν ἐπιστα-
 λῆναι ὑμεῖν ἵνα ἐκάστης οὐσίας ἕνα τινὰ φροντιστὴν ἀξι[ό]χρεων κινδύνῳ ἐκά-
 στης βουλῆς αἰρεθῆναι ποιήσητε. Inspicias velim quae Comparetti in P. Flor. II
 p. 58 sqq. de eis scripsit, praeterea confer Reinach ad p. Rein. 52, 5; 53, 11
 et Rostowzew, *Studien* p. 132.

9 cf. P. Thead. 15, 5 ἐν κελύσεως τοῦ διασημοτάτου ἡγεμόνος, P. Teb.
 338, 11 ἐξ ἐγκλεύσεως τοῦ κρατίστου ἐπιστρατήγου, P. Oxy. 78, 14. 237 V 15.
 897, 7. 1115, 11. 1191, 16 al.

37

APOCHA

(P. 13)

s. V vel VI p. Chr.

8,2 × 31,5 cent.

Anastasius riparius a Phib Curi ὑπὲρ συνηθείας τοῦ ἑπιφανίου κατὰ
 τὸ ἔθος tres solidos aureos tredecim semis siliquis deductis se accepisse
 testatur.

† Ἐσχον ἐγὼ Ἀναστ[ά]-
 σιος ἑπιφανί(ος) παρὰ
 Φίβ Κοῦρι συμμάχ(ου)
 καὶ προσδουρέος
 5 τῆς ξυμαχίας δ[ι]κα-
 στηρίας ὑπὲρ
 συνηθείας τοῦ
 ἑπιφανίου κατὰ τὸ ἔθος
 ὑπὲρ δευτέρας
 10 ἰνδ(ικτιλονος) χρυσοῦ
 νομισμάτια
 τ]ρία παρὰ κεράτια
 δέκα] τρία ἡμισυ
 ἰ]δ(ιωτικῶ) ξυγῶ γι(νεται) χρ(υσοῦ)
 15 νο(μισμάτια) γ π(αρά) κερ(άτια) ἰγ (ἡμισυ) ἰδ(ιωτικῶ)
 ξυγ(ῶ) καὶ πρὸς τὴν
 ἀσφα]λ(ειαν) πεποιή-
 μ]αι ταύτην τὴν
 ἀ]ποχ(ήν) ὡς πρόκ(εεται).
 20 Ἐγ]ράφ(η) μη(νός) Ἐπειφ
 . τ]ῆς β ἰνδ(ικτιλονος)
 δι'] ἑμοῦ Ἀναστασίου
 ἑπι]φανίου. Στιχί μοι
 ταύ]την τὴν ἀποχ(ήν)
 25 σεσ]ημ(είωμαι) ὡς πρόκ(εεται).

11. ἔσχον 2 ριπαρ/ P 3 συμμάχ/ P 41. προσδουρέος 51. ξυμαχίας
 6 prius σ e corr. ut vid. ὑπερ P 8 ριπαρ/ 9 ὑπερ 10 ἰνδ/ 131. ἡμισυ
 14 ι]δ/ ξυγῶ γι/ χρ/ 15 ἰ γ π κερ/ ἰγ ζ ἰδ/ 16 ξυγ/ 17 ἀσφα]λ/ 19 α]ποχ/ῆς
 et προκ/ 20 εγ]ραφ/ μῆ 21 ἰνδ/ 23 ριπ]αρ/ 1. στοιχεῖ 25 σεσ]ημ/

2 Ripariorum de officiis ac potestate, etsi non raro in papyris com-
 memorantur, tamen certo nondum iudicare possumus. Principio enim eos ripa-
 riarum litorumque custodes fuisse et nomen ipsum et glossa Latinograeca *ripari-
 rius ὀρθοφύλαξ* (CG II 174, 53) ostendunt. Deinde autem ampliora munera
 ad eos delata sunt, atque superioris ordinis administri disciplinae publicae
 videntur facti esse, quibus etiam iudicialis quaedam potestas concessa erat.
 Officium vero liturgiam valde molestam fuisse aperte e P. Oxy. 904 elucet,
 ubi Flavius quidam, qui pro Philoxeno ripario τὴν τοῦ ἑπιφανίου λειτουργίαν
 suscepit (l. 3), apud praesidem Thebaidis queritur illum, qui πρὸς βοήθειαν
 οἰκέτας τε καὶ συμμάχους καὶ ἄλλους τοὺς ὀφειλοντας τὴν παραφυλακὴν τῆς
 πόλεως ποιῆσθαι se Flavio vicario traditurum (παρέχω l. 4) esse promisisset,
 fidem fefellisse eamque ob rem se ipsum a maleficis vexatum ac vi iniuriaque
 affectum esse. In P. Lips. 37 et P. Cairo 10269 libelli inveniuntur ad ripa-

rios de iniuria accepta dati. Irenarchas autem, qui sub iis erant, in P. Amh. 146 aliquem in custodiam includere riparius iubet. Etiam in P. Oxy. 897 in reis inquirendis riparius occupatus est. Neque solum urbium (velut P. Lips. 49) ac nomorum (P. Oxy. 897, P. Lips. 37) riparii erant, sed etiam domorum nobilium possessorum, ut Apionis consulis (Wess. pap. min. 86 *παρὰ . . . τοῦ αἰδεσίμου ἡπαρ(λου) τοῦ ἐνδόξ(ου) οἴκου Ἀπίωνος τοῦ πανευφήμου ὑπάτου*). Praeterea cf. P. Oxy. 154 (*σύμμαχοι τῶν ἡπαρῶν*), min. P. Wess. 138 (*κόμει καὶ ἡπαρῶν ταύτης τῆς Ἀρσινόων πόλεως*), 343 (*τῷ λαμπροτάτῳ ἡπαρῶν*), 9 (*ἀρχιπρωτεύτης ἡπαρ(λου)*), P. Lips. 49, 3. 52 (*ἡπαρῶν τῆς Ἰψηλιτῶν πόλεως*), 62 I 34, CPR 30, 52 (*ἡπαρῶν τοῦ ἐνάτου οἴκου*), *Wien. Stud.* XII p. 87, P. Cairo Cat. 67054, 2 (*γνώσις τῶν ἐξτρακορδινῶν καὶ ἐτέρων συνηθίων (-ειῶν) κανόν(ος) ἢ ἰνδικ(τίονος) ἡπαρῶν . . .*), P. Lond. II p. 62, III p. 241, P. Cairo Preis. 2 et 3 (*ἡπαρῶν νομοῦ Ἐρμοπολείτου*), P. Goodsp. 15 (idem). Vide etiam Wilcken, *Grdzge* p. 415 et Gelzer, *Studien* p. 53.

3 *σύμμαχοι* magistratus minoris ordinis fuerunt. Cum titulo *προσθυρέυς* adhuc ignoto cf. P. form. min. 84 *Σαμβᾶς προσθυραῖος*.

7 Formulae *ὑπὲρ συνηθείας* et *λόγῳ συνηθείας* saepe in Byzantinae aetatis papyris leguntur inde a quarto saeculo exeunte (cf. e. g. P. Lips. 102 I 8sq., BGU 310, 15, 694, 3, 840, 7, P. Lond. 1036, 8 vol. III p. 268, P. Grenf. I 57, 16 (ubi post *παρέξω λόγῳ συνηθείας κατὰ τὸ* [supplendum esse] *ἔθος* pro certo affirmaverim), 67, 2, P. Amh. II 88, 27, 90, 9, 93, 11, P. form. min. 34(?), 1180, 317, 1152, *Wiener Stud.* IX p. 220). Vox enim *συνήθεια* seriore Graecitate paulatim notionem accepit pensionis, quae ex consuetudine praestatur, quaeque plerumque primo voluntaria, postea autem perpetua ac necessaria videtur fuisse; cuius usus in Stephani Thesaurio cum alia exempla adscribuntur tum Leonis Tacticorum c. 19 § 18 *παρὰ γέλλης καὶ τοῖς ἔρχουσι μηδένα τῶν ὑπ' αὐτοῖς στρατιωτῶν ἀδικεῖν ἢ τὸ οἰνοῦν δῶρον παρ' αὐτῶν λαμβάνειν ἢ τὰς λεγομένας συνηθείας*. Latinum quoque verbum *consuetudines* tributa quae regibus a subditis exsolvebantur significasse Ducangius s. v. docuit. Tales sportulae non modo praefectis a militibus, abbatibus a monachis, episcopis a sacerdotibus solvebantur, sed etiam exactoribus tributorum publicorum; cf. Anal. Gr. a monach. Bened. ed. 330: *ἐκτὸς δὲ τούτων* (sc. tributorum) *εἴωθεν ἀπαιτεῖν ὁ πράκτωρ καὶ ὑπὲρ τῆς ἑαυτοῦ ὀφειλείας ἐφ' ἐκάστῳ νομίσματι συνήθειαν, νομίσματος δωδέκατον ἦτοι μυλλιαρῆσιον*. Vide etiam quae Zachariae in Iur. Graeco-Roman. vol. III p. 225 et Henr. Gelzer in Leontii Neapol. vitae St. Iohannis editione (*Sammlung ausgewählter kirchen- und dogmengeschichtl. Quellenschriften* vol. V) p. 133 adnotaverunt. Deinde illud verbum etiam stipendia, salarium magistratum significabat, quam vim in Glossa Lat.-Graec. CGL. II 177, 35 invenias; cf. etiam P. Grenf. I 81 (a), 6 *ἔσχον παρὰ σοῦ καὶ πεπλήρωμαι τῶν μισθῶν τῶν κατὰ συνήθειαν διδομένων*. Item in Novellis Constantini Porphy. *περὶ συνηθειῶν* et *περὶ συνηθειῶν τοῦ σκρίβα* salaria iudicum et scribarum *συνήθεια* vocata sunt. Cf. etiam P. Cairo Cat. 67057 col. II l. 10 [*συνήθει(αι) βοηθ(οῦ) [μα]γίστηρ(ος) λογιστήρ(ου)*], l. 13 [*συνήθει(αι) τοῦ χ[ου]σικ(οῦ) σκρ(ιναρίου?)*]; 67040; 67054 al. Vide nunc Gelzer, *Arch.* V p. 353sq. et Wilcken, *Grdzge* p. 222.

12 *παρὰ* deductionem designare pro collybo factam existimat Wessely in Stud. Vindob. vol. V p. 306; sed vide Kubitschek, *Wien. Num. Z.* XXIX p. 166sq. et Wilcken, *Grdzge* p. LXVII.

14 *ιδιωτικῶ ζυγῶ ponderibus privatis*; vide adnotationem Grenfellii Huntiique ad P. Oxy. 154.

25 *σεσημειώμαι* verbi de significatione conferas Wilcken, *Ostr.* I p. 83, Gerhard, *Philologi* vol. a. 1905 p. 519, Preisigke, *Girowesen* p. 455.

38

APOCHA

(P. 47)

s. V vel VI p. Chr.

6,5 × 10,8 cent.

Hac chartula apocha continetur, qua Iulius *μεζζων* vici Leucii a monasterio, ut videtur, sanctae Philoponiae vectigalia frumentaria et pecuniaria (*ὑπὲρ δημοσίων — ὑπὲρ ἐμβολῆς*) per eius administratorem se accepisse profitetur.

In parte aversa nonnulla verba, quae epistolae saeculi VI vel VII versuum extremorum videntur fuisse, exstant (. *διακόνῳ* et *ἑάσει αὐτῶν ἀνελεθεῖν*).

+ Ἐγὼ Ἰουλίῳ μεζζων τῆς
κώμης Λευκίου εἰλήθηρα
καὶ πεπλήρωμαι [παρὰ
τῆς ἀγρίας Φιλοπο[νίας
5 τῆ δευτέρο(α) δ(ιὰ) Νημέτο[ν
προνοητοῦ τῆς αὐτῆς [ἀγρίας
Φι[λ]οπ[ο]νίας ὑπὲρ [.
ου[.]μῆσιος Φαττίου [. . . .
ὑπὲρ δημοσίου δωδεκάτης
10 ἰνδ(ικτίονος) εἰς ἀργυρίου μυρι[άδας
τετρακοσίας πεντή[κοντα
καὶ ὑπὲρ ἐμβολ(ῆς) τρισχ[αιδεκάτης
ἰ[ν]δ(ικτίονος) σίτ(ου) καγκέλου ἀρτά[βας] . . .
ἡμῶν γί(νεται) ἀργυρο(ίου) μυρι(ά)δ(ας)[.
Cetera desunt.

1 *Ἰουλίῳ* P pro *Ἰούλιος*, cf. Wess. P. form. min. p. 243 2 *εἰλήθηρα* potius quam *εσχ[η]μα* P 8 *ψατζίῳ* P 13 l. *καγκέλου* Compendia inveniuntur haec: 2 *κωμς*, 5 *δευτερο/ δ/*, 10 *ινδ/*, 12 *εμβολ/*, 13 *ἰ[ν]δ/ σιτς*, 14 *γυ/ αργυρ/ μυριδς*

2 *κώμη Λευκίου* nondum innotuit e papyris. Via *Λευκίου* λεγομένη fuit in vico Dionysiade (cf. P. Lond. 289, 15 vol. II p. 185), sed hic potius de Lucio aliquo cogitaverim.

6 *προνοητής* est *administrator, curator*; cf. BGU 310, 4. 24. Tiber. Novell. p. 25, 5 Zach. Cyrill. H. p. 497 A Migne al.

7 ὑπὲρ praepositio nomen collectoris vectigalium inducere videtur.

10 ἀργυρίου μυριάδας: cf. Wilcken, *Grdzge* p. LXVII.

12 ἐμβολή (lat. *canon frumentarius*), interdum ἡ ἐμβολή ἢ εὐτυχής vel αἰσία s. *felix embola* (cf. cod. Iust. XI 4, 2) vocata, tributum frumentarium erat, quod quotannis ab agricolis pendebatur atque usque ad saeculum quartum Romam, postea Constantinopolim mittebatur; pars autem quaedam embolae Alexandriae videtur relicta esse; cf. imprimis P. Oxy. 127: *Συντελεῖ δ' ἔνδοξ(ος) οἴκ(ος) Ὀξυρυγγ(ιτῶν) ὑπὲρ ἐμβολῆς σί(του) καν(κέλλω) ἀρτάβων μυριάδας η καί...* Quam ad embolam Iustiniani lex de Alexandrinis et Aegypti provinciis (edict. XIII) pertinet. Cf. Wilcken, *Philol.* 53, 93, *Griech. Ostr.* I 364sq., *Grdzge* p. 370sq., M. Gelzer, *Studien* p. 37sq., *Archiv* V 348sq., C. H. Becker, *Zeitschr. f. Assyriol.* 20, 102, Bell P. Lond. IV p. XXVI.

13 De σίτου καγκέλλον et σίτου καγκέλλω ἀρτάβ., quae compluries in chartis Byzantinae aetatis leguntur, vide C. H. Becker, P. Heid. III 1 p. 32.

39

INVENTARIUM HORREI ET RATIO ACCEPTORUM

(P. 37) s. V vel VI p. Chr. 8,9 × 9,4 et 9,2 × 9,5 cent.

- + Ἔστιν ἐν τῷ θησαυρ(ῶ) ἕως Φαῶφι ς
 ἰνδ(ικτλονος) ἰγ ξύλων κόμμ(ατα) ἰα
 ὄμοι(ως) δ(ιὰ) Ἀπολᾶ κόμμ(ατα) β
 δ(ιὰ) Γεωργίου κόμμ(ατα) γ
 5 δ(ιὰ) Παμουθίου Πέτρον κόμμ(α) α
 δ(ιὰ) Φοιβάμμωνος κόμμ(α) []
 δ(ιὰ) Παπνουθίου κόμμ(α) []
 δ(ιὰ) Πανναρίου προ(εσβυτέρου) κόμμ(α) []
 δ(ιὰ) Παύλον Πάχιος κόμμ(α) []
 10 δ(ιὰ) Παπνουθίου προ(εσβυτέρου) κόμμ(α) []
 δ(ιὰ) Μηνᾶ Πράσιτος κ[όμμ(α)]

Quot versus desint, nescitur.

- + / δ(ιὰ) Παπνουθίου προ(εσβυτέρου) []
 νο(μίσματα) ς καὶ (κεράτια) ς
 //δ(ιὰ) Παύλον Πέκον κατὰ τὸ ς' μ[έρο(ς) γ(ίνετα) β ς
 15 /δ(ιὰ) Φιβ κατὰ τὸ ς' μέρο(ς) γ(ίνετα) β ς []
 /δ(ιὰ) Ἰωσήφ κατὰ τὸ ς' μέρο(ς) γ(ίνετα) β ς []
 /δ(ιὰ) Ἄνουπ Φαρίμ κατὰ τὸ ς' μέρο(ς) γ(ίνετα) [β ς
 /δ(ιὰ) Παπνουθίου Ἐθλείου . []

Spatium sequitur vacuum 25 fere mill. altum; deinde in fine chartae:

εξοι χο(λυκας) δ νο(μισματα) γ κόμμ(ατα) ξς'

Similia in tergo inveniuntur, quae tamen nondum satis investigata sunt.

1 θησαυρ/ P 2 ινδ/ κομμς 3 ομοι/ δ/, item ll. sqq. 8 πε/
 12 πρ/ 13 ν 15sq. μερ/ 19 ζ, ν, κομμ/

12, 14 sqq. Lineamenta obliqua in principiis versuum a magistratibus facta sunt, qui rationem examinaverunt, fortasse a sitologis.

40

INDICIS HOMINUM FRAGMENTUM

(P. 139) s. V vel VI p. Chr. 6,8 × 20,5 cent.

Initium deest; relictæ partis dimidium tantum litteris completum.

Φοιβάμ[μων].....
 Καντηλάνχων [.....]
 Μαρτύριος[ς] Μαρτυρο(λου)
 Σεργῆνος Πεσπριβαψύλου
 5 πολιτευόμε(νος)
 Παπβοῦς βαφεύς
 Φάσινος κ[.....]
 Δωρόθεος Ἀφριγκίου
 Ἐρμίας Ἐνοίκτυρος
 10 Φιλόξενος πολιτευόμε(νος).

5 nomen detersum est 5 et 10 πολιτευομ/ P 6 παπβους videtur scriptum pro Παβοῦς, quod est nomen Aegyptiacum haud raro obvium.

5 et 10 Urbium decuriones et curiales in papyris et a scriptoribus cadentis antiquitatis et medii quod vocatur aevi πολιτευόμενοι vocantur (vid. Ducange).

41

PACTI FRAGMENTUM

(P. 50) s. V vel VI p. Chr. 12,6 × 17,5 cent.

Papyrus fragmentum exhibet pacti, quod in urbe Oxyrhyncho duo fratres inter se videntur confecisse; sed qualia fuerint pacti argumentum ac condiciones, ex papyri reliquiis exiguis intellegi nequit. Qua de causa pauca suppleri possunt.

Scriptura quam semicursivam dixeris magnis et perspicuis litteris exarata seriori aetati Byzantinae assignanda est; eadem manus omnia scripsit exceptis tribus verbis prioribus versus quintidecimi. Complures versus eo perierunt, quod fibrae superiores charta solutae discesserunt. Initium instrumenti et extrema pars amissa sunt; praeterea in singulorum versuum principiis plus denae litterae desunt praeter vs. 16sq.

(Quot versus initio exciderint, ignoratur.)

]γενομένου

duo versus perierunt

]ογ

5 unus versus deest

ὁ δὲ δεῖνα υἱὸς] τοῦ τῆς εὐλαβοῦς
μνήμης]ς γενομένου διακόνου
..... ἐκ δὲ τοῦ ἐτέρου] μέρους Ἀπολλῶς
..... ἀδελ]φὸς ἐκ πατρὸς
10]στον ἀμφοτέρου
..... ἐξῆς ὑπογρά]φοντες ἰδίᾳ χειρὶ
... ἀπὸ τῆς Ὁξυρυ]γγιτῶν πόλεως
..... ἡμφισβη]τικότες πρὸς ἑαυτοὺς
περὶ φανερωῶν κεφ]αλαίων κοινῆ γνώμῃ
15]ντ() αἰδεσ(ιμ. .) ἀπ' ἐπικ(), ἐφ' ᾧτε
αὐ]τοῖς παραγγέσθαι πρὸς αὐτὸν
κ[α]λὸν τύπον θέξασθαι παρ' αὐτοῦ
.....] ἄγοντα καὶ ἐμμεῖναι
τούτοις καὶ μὴ παρα]βῆναι[ι]. [...]α[...]

Ad hanc papyrum etiam duo fragmenta nostrae collectionis haud scio an pertineant, quorum color clarus ac litterarum formae huic chartae similes sunt.

I.]ων υἱῶν Ἀρ[
ἀπὸ τῆς λ]αμπροῦς Ὁξυρυγγιτῶν πόλεως.

Hoc fragmentum fortasse sinistra a parte versuum 1 et 2 ponendum est

II.] κρᾶ . .[
Συναγίου τῶν λ[

Ubi haec verba inseri possint, nescio.

6 Confer P. form. min. Wess. 125 τῆς εὐλαβοῦς μνήμης, PSI 77, 3 τῆς εὐλαβοῦς μνήμης, P. Graz., l. 2 (*Arch.* II p. 183) υἱὸς τοῦ τῆς θεουφιλοῦς μνήμης al. Saepius autem in papyris s. VI presbyteri, diaconi, anagnostae, monachi εὐλαβέστατοι appellantur, cf. e. g. BGU 305, 10 τοῦ εὐλαβεστάτου διακόνου; vid. Ducange: εὐλαβέστατος est *reverendissimus*. Vide etiam Zehet-

mair, *De appellationibus honorificis in papyris Graecis obviis*, diss. Marp. 1912 p. 52sq. 56.

8 Supplementum praebuerunt P. Paris. *Not. et extr.* p. 238, Lond. 483 vol. II p. 323, 1008, 8 vol. III p. 265; eundem in modum in P. Lill. 26, 5 mihi explenda videntur verba: ἐγ δε του . . . ερ . . . μέρου]ς (sic editores).

9 Cf. P. Lond. 1008, 7 ὁμογνήσιοι ἀδελφοὶ ἐκ πατρὸς.

11 In eadem P. Lond. v. 8 legimus ἐξῆς ὑπογράφοντες. Praeterea vid. BGU 304, 7 ἐξῆς ὑπογράφοντες ἰδίᾳ χειρὶ, P. Oxy. 125 ἐξῆς ὑπογράφων ἰδίους γραμμασιν.

13 sqq. Horum versuum sententiam similem fuisse conicio ac verba quae in P. Lond. 992, 10sq. vol. III p. 253 leguntur: ἐπειδὴ ἡμφισβητήσαμεν πρὸς ἑαυτοὺς περὶ φανερωῶν κεφαλαίων καὶ πρὸ δίκης καὶ φιλονικίας ἔδοξεν ἡμῖν κοινῆ γνώμῃ ἀπαντῆσαι εἰς δίκαιαν πρὸς . . . , unde nostrae chartae versus 13 et 14 supplere liceat.

15 Veri mihi similis videtur supplere ἀπ' ἐπικ(ειμένων) quam ἀπ' ἐπικ(ριτῶν) vel aliam dignitatem, praesertim cum de epicritis illius aetatis, qui in P. Lips. 64, 13 commemorantur, nihil fere sciamus; sed ἐπικείμενοι, qui inferioris ordinis magistratus videntur fuisse, saepius in papyris Byzantinis inveniuntur etiam nomine sic abbreviato; de quibus vid. Eisner ad P. Iand. 24, 1. Qua cum sententia convenit appellatio αἰδέσιμος, quam magistratum minorum fuisse Zehetmair l. l. p. 38sq. ostendit. De praepositionis ἀπό significatione vid. infra p. 108.

18 sq. cf. P. Oxy. 38, 16. 138, 36sq. 908, 36. P. Flor. 93, 29, P. Giss. 104, 10. De verbis ἐμμεῖνω et παραβαίνω vide Berger, *Die Strafklauseln in den Papyrusurkunden* p. 3.

42

APOCHAE FRAGMENTUM

(P. 15)

s. VI

15 × 8,5 cent.

Iohannes Pastillas incola vici Mnachis ab Oxyrhynchita quodam, filio Philippi, pecuniam se accepisse profitetur. Quod vero verba l. 1sq. π(αρά) Παπνουθίου [—διὰ (vel ἐξ?) γρα]μματίου sibi velint, pro certo affirmare nequeo; nam verborum ordo et coniunctio insolita sunt, atque nimis multae litterae a parte sinistra exciderunt. Videtur autem Papputhius incola eiusdem vici Mnachis per litteras esse iussus pecuniam illi Pastillae tradere.

Τῷ δεῖν

] Φιλίππου ἀπὸ τῆς Ὁξυρυγγιτῶν πό-
λεως. Π(αρά) Παπνουθίου

ἀπὸ Μνάχεως

διὰ γρα]μματίου Ἰωάννης Πασιλλᾶς ἀπὸ τῆς
αὐτῆς

κώμης

ἐδ]εξάμην ὄρα παρ' ἡμῶν τὸ χρησίον
]ιουτος κ(αι) οὐδένα λό<γο>ν ἔχω πρὸς
ὑμᾶς περὶ τοῦ-

5 του. Ἰωάννης Παστιλλᾶς (?) ἀμ]πελουργὸς ἀπὸ Μνάχεως συμφωνῶ μοι
ὡς πρόκειται. Ὁ δεῖνα] γραμμ(ατεὺς) τῆς αὐτῆς κώμης μαρ-

τυρῶ κ(αι) ἔγραψα

ὑπὲρ αὐτοῦ ἀγραμμάτου ἄντος.]

1 π' P 2l. διὰ γραμματίων; fortasse autem scriba accusativo pro genetivo
γραμματίου usus est 3 ἡμων errore scriptum pro ὑμων (cf. BGU 668, 3; P.
Lond. II 139a, 4) et χρησιων pro χρυσιων 4 λό<γο>ν: cf. P. Lond. III 1157, 144
et P. Straßb. 52, 5 Σαρα<πά>μων, P. Lond. I 113, 6 (a), 13 ἐπ' ἀμφο<δο>ν,
P. Lond. II 315, 17 ἀρτά<βα>ς, 318, 4 ἀπε<λε>υθέρου, 401, 14 φο<ρο>λογίας al.
Item scribendum est in P. Magdol. 23, 3 ἀποδ<ιδ>ωσιν 4 κ)P 5 l. συμ-
φωνεῖ 6 γραμμ) P κ/P

3 ὄρα quod alibi non inveni, idem videtur valere quod verba saepius
illa aetate obvia ἐντεῦθεν-ἤδη (vid. infra P. Iand. 48, 17); cf. etiam adver-
bium temporale Neo-Graecum τῶρα et Italicum ora = nunc.

5 Mnachis (Μνάχης) nomi Hermopolitae vicus est, qui etiam in P. Flor.
in *Melanges Nicole* p. 193 sqq. edita, P. Straßb. 23, 62, P. Amh. II 88, 9
commemoratur.

43

APOCHA

(P. 6)

a. 525 m. Oct. d. 14

18 × 30,5 cent.

Papyro apocha continetur, quam Aurelia Rahel fullo in urbe Oxy-
rhyncho d. 17 mensis Phaophi Fl. Philoxeno consule, i. e. d. 14 m. Octobr.
anni p. Chr. n. 525 confecit. Illa enim profitetur a Flavio Sereno tribuno
honorario duas artabas et dimidiam frumenti mercedem operae fullonicae
se accepisse.

Pag. adversa

† Ἰπατία[ς] Φλαουίου Φιλοξένου τοῦ
λαμπροτάτου Φαῶφι ιζ ἰνδμ(τίουος) δ'
Φλαουίῳ Σερήνῳ τῷ λαμπρο(άτῳ) ἀπ[ὸ]
τριβούνων υἱῷ τοῦ τῆς λαμπρᾶς μνήμης
5 Μαρτυρίου ἀπὸ τῆς λαμπρᾶς
Ἰξυρυγγιτῶν πόλεως Ἀύρηλια Ῥαχὴλ
θυγάτηρ Ἀύρην μητρὸς Ἰορίνης
κναφίση ἀπὸ τῆς [α]ύτῆς πόλεως
χαίρειν. Ὁμολογῶ εἰληφ[ῆ]ναι καὶ
10 πεπληρῶσθαι παρὰ τῆς σῆς λαμπρό-

τητος τὸν ἐμὸν μισθόν, ὃν ἐποιησάμην
ἐργαζομένη εἰς τὴν ἐμὴν τ[έχ]νην
τῶν κναφῶν τῷ τῆς εὐ[κλε]ίας
μνήμης Παμουθίῳ γεναιμένῳ ὑποδ[έκτη]
15 υἱῷ τοῦ μακαρίου Παπνουθίου τοῦ
καὶ Ἄβα Κοῦτος ἀπὸ ταύτης τῆς πόλεως
ὑπὲρ τοῦ ἐνὸς ἐ[νια]υτοῦ τὰ αἰροῦντά
μοι πλήρης το[ῦτ'] ἔστιν σίτου ἀρτάβ(ας) δύο
ἡμισυ γί(νεται) σί(του) β (ἡμισυ) καὶ [πρὸ]ς ἀσφάλειαν
20 τῆς σῆς λαμπρᾶς ταύτην πεποιήμαί
τὴν ἀπόδειξιν, ἣτις κυρία οὖσα
ἀπλή γραφείσα, καὶ ἐπερ(ωτηθεῖσα) ὠμολ(όγησα).

Manu altera:

Ἀύρηλια Ῥαχὴλ θυγάτηρ Ἀύ[ρ]ην ἡ
προγεγραμμένη πεποιήμαί ταύτην
25 τὴν ἀπόδειξιν [ὡς πρό]κειτ(αι) πληρωθεῖσα
[λόγῳ] μισθοῦ τοῦ ἐν[ὸς] ἐνια[υ]τοῦ σίτου ἀρτάβας
δύο ἡμισυ καὶ συμφ(ωνεῖ) μοι [πάντα] ὡς πρό(κειται) καὶ
ἐπερ(ωτηθεῖσα) ὠμολ(όγησα) καὶ ἀπέλ(υσα). Ἀψ[ρ]ήλιος Βίκτωρ υἱὸς
τοῦ μακαρ(ου) Ἰωάννου ἀξι(ωθεῖς) ἔγραψα ὑπὲρ
30 αὐτῆς ἀγραμ(άτου) οὔσης.

* di em(u) . . . eteliotē

Pag. aversa

32 † Ἀπόδειξις(ις) Ῥαχὴλ κναφίσης θυγατρὸς Ἀύρην ἀπὸ
τῆς Ἰξυρυγγ(ιτῶν πόλεως) λόγῳ μισθ(οῦ)
33 σί(του) (ἀρταβῶν) β (ἡμισυ).

1 sqq. supra litteras ι et ν saepe bina puncta posita sunt: ὑπατία[ς] l. 1,
φλαουίου l. 1, φλαουία l. 3, νία l. 4, ὑργινης l. 7, ὑπερ l. 17.
Compendia sunt haec: ἰνδμ/ l. 2, λαμπροτ/ l. 3, γι/ σι/ βζ l. 19, επερ/ ὠμολ/
l. 22 et 28, συμφ l. 27, μακαρ/ l. 29, αγραμμ/ l. 30, αποδειξ/ οξυρυγγ/ μισθ/ l. 32,
λβχ l. 33.

20 λαμπρᾶς pro λαμπρότης errore scriptum

1 Anno p. Chr. n. 525 Flavius Theodorus Philoxenus Sotericus et
Probus Iunior consules fuerunt; vid. Chron. min. ed. Mommsen vol. III p. 543
et Liebenam, Fasti consulares p. 54. Hoc in instrumento nomen alterius con-
sulis, quippe qui in occidentali imperii parte designatus esset, de more illius
aetatis omissum est. Similem in modum apud Rossium (*Inscr. christ.*) 975.
1003. 1076. 1077. 1115. 1116. 1172. 1176 Probus Iunior solus nominatus

Papyri Iandanae. III

est Philoxeno consule orientali neglecto. Eodem anno BGU 673 et 1094, P. Lond. 1306 vol. III p. LXXII et 327 conscriptae sunt.

3 sq. ἀπὸ τριβούνων: Mommsen in Ephem. epigr. vol. V p. 129 sq. cum vim usumque praepositionis *ex* (ἀπὸ) cum honoribus coniunctae exposuit tum vocabulo *ex tribuno* (ἀπὸ τριβούνων) designari ostendit non eum, qui tribunus meruerit, sed tribunum honorarium sive codicillarem; ille etiam tribunatu deposito tribunus appellabatur. Praeterea confer quae Mommsen in *Zeitschrift f. neutest. Wiss.* vol. III (a. 1902) p. 198 adnotavit.

12 Confer P. Grenf. II 87, 12 sqq. ὁμολογοῦμεν ἀδικοῦμεν ἐσχημέναι καὶ δεδέχθαι . . . λόγῳ προχρησίας τῆς ἡμῶν κογχιστικῆς τέχνης . . . ἐφ' ᾧ ἡμᾶς . . . ἐργάσασθαι σοι εἰς τὴν ἡμῶν κογχιστικὴν τέχνην . . .

13 De fullonibus vide Büchenschütz, *Die Hauptstätten des Gewerb-fleißes* p. 89.

19 πρὸς ἀσφάλειαν: cf. B. Schwarz, *Hypothek und Hypallagma* p. 7 sq. 105.

21 ἀπόδειξις significat *declarationem, securitatem, cautionem de pecunia accepta*; cf. mediae Latinitatis vocem *apodiata*.

28 ἀπέλυσσα *absolvi*, cf. Cod. Iust. 4. 21. 17; P. Lond. II p. 318; Flor. 75, 28; Grenf. II 89, 6; 90, 20; Oxy. 133, 26; 136, 45. 48 al. Vide etiam Mitteis, *Grdzge* p. 89.

44

CAUTIO PECUNIAE MUTUAE ACCEPTAE

(P. 138)

s. post Chr. VI vel VII

10,6 × 14 cent.

Instrumentum ad sacerdotem quendam ecclesiae Christianae videtur scriptum esse, per quem Aegyptius aliquis, cuius nomen amissum est, filius Papnuthii ab illa ecclesia complures solidos aureos se sumpsisse mutuos testatur. Fragmentum tantum papyri superest, plus dimidio deest; nam et initio multi amissi sunt versus et in singulorum versuum principiis vicenae circiter litterae exciderunt; sed multa similibus ex instrumentis suppleri possunt. Homologiae quam vocamus fragmentum papyrum esse pro certo affirmaverim. Quamobrem sic suppleam initium: incipiebat instrumentum a dei sanctae trinitatis vel Iesu Christi invocatione (velut + Ἐν ὀνόματι τῆς ἀγίας καὶ ὁμοουσίου τριάδος πατρὸς καὶ υἱοῦ καὶ ἀγίου πνεύματος sive + Ἐν ὀνόματι τοῦ κυρίου καὶ δεσπότου Ἰησοῦ Χριστοῦ τοῦ θεοῦ καὶ σωτῆρος ἡμῶν), deinde tempus indicabatur, quo datum est symbolum, et nomine imperatoris regnique anno et indictione; sequebantur nomina atque salutandi formula (ὁ δεῖνα—τῷ δεῖνι—χαίρειν). Tum demum homologia ipsa, symboli gravissima pars, his fere verbis introducebatur: ὁμολογῶ ἐσχημέναι (sive εἰληφέναι) λόγῳ προχρησίας κτλ.

.....]...μω[...].
.....] παρ[ἀ] τῆς ὑμῶν θεοφιλείας
χρυσοῦ νομίσματα ια....., ἔπερ ἀκίνδυν[ν]α ὄντα ἀπὸ παντὸς
κινδύνου ἐπάναρκες ἀποδώσ[ω] τῇ αὐτ[ῆ] ἀγία ἐκκλησία
5] καὶ ἂν ἀπο[λ]αβεῖν βουληθῆι
ἀνυπερθέτως κινδύνῳ τῶν ἐμ[ο]ῖ ὑπα[ρχ]όντων ὑποκ[ε]μένῳ
εἰς τοῦτο. Κύριον τὸ γραμματ[ί]ον ἀπλ(οῦν) γρ[α]φ(εν) καὶ ἐπε-
ρ(ωτηθεῖς) [ὠ]μολ(όγησα).

Manu altera:

Ὁ δεῖνα υἱὸς Παπ[ν]ουθίου ὁ προγεγραμμένος
ὁμολογῶ ἐσχημέναι λόγῳ προχρησίας χρυσοῦ νομίσμ(ατα)ια
10 ὡς πρόκειται καὶ ἀποδώσω τα[ῦ]τα, ὅποτεν β[ο]υ-
ληθῆις καὶ
πρὸς ἀσφάλ(ειαν) πεποιήμαι τ[α]ύτη[ν] τὴν ἀπ[ό]δειξι[ν]. Θε[ο]ς . . .
[. . .]θις
ἔγραψα ὑπὲρ αὐτοῦ γράμμ(ατα) μὴ εἰδ[ό]τος.
δι' ἐμοῦ τοῦ δεῖνα] ἐτελειώθη.....

2 l. θεοφιλείας 6 ὑπαρχόντων ὑποκειμένων P 7 l. γραμματεῖον ἀπλ/
γραφ/ καὶ ἐπερ/ ὠμολ/ P 9 νομισμ, P

2 θεοφιλία (et θεοφιλῆς sive θεοφιλέστατος) est nomen honoris, quo solebant episcopi, abbates, archimandritae, presbyteri, sacerdotes, archidiaconi, diaconi appellari (vide conciliorum acta, scriptores ecclesiasticos multosque papyrorum locos, cf. Zehetmair, l. l. p. 50 sqq.).

3 sq. ἀκίνδυνα ὄντα ἀπὸ παντὸς κινδύνου sine ullo periculo tuo, vid. supra p. 97. His verbis respondent vs. 6 sq. κινδύνῳ τῶν ἐμῶν ὑπαρχόντων ὑποκειμένων εἰς τοῦτο, i. e. periculo meorum bonorum ad id periculi datorum. Similes formulae saepe in papyris leguntur.

45

APOCHA

(P. 4)

s. VI vel VII p. Chr.

30,3 × 8 cent.

Hac apocha Iul(i)us Adius a Theodoro nomicario ὑπὲρ συνηθείας βοηθοῦ νομμεραρίου τῶν χρυσικῶν quartae indictionis aureum solidum unum et quartam partem atque ὑπὲρ συνηθείας βοηθοῦ νομμεραρίου τῆς κριθῆς solidum dimidium profitetur se accepisse.

+ Τῷ ἀδελφ(ῶ) Θεοδώρῳ νομμεραρ(ίῳ) (spatium 20 fere mill.) Ἰουλος Ἀδιοῦς ἐ[σ]χ[ο]ν παρὰ τῆς σῆς [ἀ]ρετῆς

ὑπὲρ συνηθείας βοηθοῦ νομμερ(αρίου) τῶν χρυσικῶν τῆς τε[τ]άρτης
 ἰνδικτιονος χρυσοῦ νομισμάτων

ἔν τεταρτον καὶ αὐτοῦ τῆς κριθῆς [νομι]σμάτων ἡμ[ι]σν (γίνεταί) [α]
 (ἡμισν) (τέταρτον) καὶ προ[ὸς] ἀσφάλειαν πεποιήμαί
 ταύτην τὴν ἀποχήν. Ἄθ' ὄρ γ' ἰνδικ(τιονος) δ/. (Altera ut videtur manu):
 "Ἰγυλος Ἄδιο[υ]ς στοιχί μοι.

5 Aversa in parte man. tert.: Ἀποχ(ῆ) Ἄτιοῦ χρυ[σοῦ] νο(μισματίου) α
 (ἡμίσεως) (τετάρτου)

1 ἀδελφ P νομικας P ιουλος pro ιουλιος scriptum puto pariter ac κωρος pro
 κωριος (cf. infra P. Iand. 47, 2) 2 νομμερ/ P 3 l. αὐτοῦ γ d' P κ) P
 4 ιούλος et μοι P 1. στοιχεῖ 5 ἀποχ/ P Ἄτιον pro Ἄδιοῦ, cf. l. 1 et 4.

1 Christianos saepe in papyris fratres inter se appellare notum est.
 νομικάριος Grenfell et Hunt ad P. Oxy. 154, 10 vertunt 'lawyer', i. e. iuris
 consultus; cf. etiam P. Oxy. 136, 10. 45. 52. ἡ σὴ ἀρετῆ: Haec appellatio
 honorifica et apud Iosephum semel (Antiqu. XII 53 τῆς σῆς ἀρετῆς) et in
 papyris compluries legitur: P. Oxy. I 60 (a. 323 ad praefectum), 67 (a. 338
 ad praefectum), P. Lips. I 40 (s. IV/V ad praefectum), P. Oxy. I 157 (s. VI),
 BGU III 818 (Byz. aet.), P. Lond. III p. 129, P. Grenf. II 90, P. Oxy. 1204, 14
 (ad notarium, fratrem christ.). Vide etiam Deißmann, *Bibelstudien* p. 90 sq.
 278 sqq.

2 Numerarii in Notitia dignitatum utriusque imperii saepe inter pro-
 vinciarum magistratus nominantur; quorum videtur fuisse pecuniam publicam
 ex tributis et portoriis et vectigalibus partam in aeraria inferre; cf. Valenti-
 niani novellam de officio et numerariis, cod. Iustin. 12 tit. 48 (50), Sidon.
 I 11 II 1, Basil. epist. 408, 409, Nil. Monach. I 130, al. (vide Ducangii The-
 saurum). In papyris adhuc editis non commemorantur nisi in P. Cairo Cat.
 67057, col. II 10, 67058, col. II 5; praeterea cf. CIG ed. Boeckh 9154
Εὑσταθίου νομμεραρίου.

46

DELEGATIO VINI

(P. 206)

s. VI vel VII p. Chr.

6,2 × 8,6 cent.

Pag. aversa

+ Τῷ ἀδελφ[ῶ] Quot litterae desint, nescimus
 παράσχ(ου) τῷ κ[υρίῳ] (?)
 γί(νεται) οἴ(νου) κν(ι)δ(ια) δ μό(να)[

Altera manu:

στοιχί μ(οι) τοῦτ[ο] τὸ ἐντάριον (?)

3 γι/ οι/ κν δ μ P; οι/ etiam in P. form. min. 92, 1132, 1130, 1136;
 κν P. form. min. 253, 978, 1101, 1304; μ P. form. min. 291 4 l. στοιχεῖ μς P
 στοιχεῖ μοι τὸ ἐντάριον in similibus delegationum exitu invenias, cf. e. g. P. form.
 min. 42, 318, 1156.

47

DELEGATIO FRUMENTI

(P. 205)

s. VI vel VII

16,4 × 10,5 cent.

Pag. aversa

† Τῷ ἀδελφ(ῶ) Ἀβυχίου ἀροτρο(όπω)[
 παράσχον τοῦ κύρου[. . .]. [
 σ[ι]τ[ο]ν ἀροτ[ά]βας πέντε[
 γι] σ[ι](τον) ἀ[ρ]τ[ά]β(αι) [ε

1 ἀδελφ P, item αροτρο/; 1. Ἀβυχίω et 2 τῷ κύρω (pro κωρίω, cf. P. form.
 min. 166, 831, 1252); in papyris senioris aetatis interdum pro dativo genetivus
 invenitur, cf. e. g. P. form. min. 1066 (Κύρον (l. -ω) παραλήμπτη, παράσχον Μηνᾶ
 ἀροτόπου), 1151 (παράσχον Θεοδώρον), 1157 (item).

48

CAUTIO PECUNIAE MUTUAE ACCEPTAE

(P. 5)

a. 582 m. Mai. d. 29

12,9 × 32,9 cent.

Magnus inter papyros Graecas, quae Oxyrhynchi in lucem protractae
 atque saeculis p. Chr. n. sexto septimoque assignandae sunt, invenitur
 numerus, quae ad Flavium Apionem eiusque gentem pertineant (cf.
 P. Oxy. 130, 133—139, 190 (?), 191 (?), 192—202, 996, 998 (?), 999,
 P. Lond. vol. III p. 278—281, PSI I 58—62¹), fortasse etiam 81 aliae-
 que, P. form. min. Wessel. 86, 1158, BGU 305).

Tres autem partes sunt discernendae: primum quae ad Flavium
 Apionem, cui cognomen distinguendi causa demus maiorem, pertinent
 atque annis 550—570 scriptae sunt; deinde papyri ad Flavii Apionis
 heredes qui vocantur οἱ ὑπερφυέστατοι κληρονόμοι sive διάδοχοι τοῦ
 (τῆς) ἐν εὐκλειῇ τῇ μνήμῃ Ἀπίωνος γενομένου πατρικίου annis sequenti-
 bus datae, denique quae ad alterum Flavium Apionem, cui cognomen
 sit minor, saeculo sexto exeunte vel septimo ineunte conscriptae sunt.²)

1) PSI 59, quae ad Flavium Apionem missa est, non a. 582 scriptam ac
 perperam ab editore suppletam esse facile intellegas; hoc enim anno Apionis
 heredes bona illius gentis administrant, neque ipsa indictio convenit cum a. 582.
 Quibus de causis potius l. 3 [ἀντοκράτορος ἔτους ιε, ὑπατείας τοῦ αὐτοῦ εὐσε-
 βεστάτου ἡμῶν δ]εσπότητος ἔτους ιδ Ἄθ' ὄρ ζ ἰνδ(ικτιονος) ιε (i. e. a. 596 m. Nov.
 d. 4) legendum esse mihi statim persuasum fuit. Atque hanc coniecturam Vitellio
 intercedente officiosissime per litteras confirmavit Theresa Lodi, quae papyro denuo
 inspecta ante δ vestigium ι numeri agnovit.

2) Ad hunc Flavium Apionem minorem etiam P. Iand. 49, quam infra in-
 venies, data est.

Universas vero illas chartas ad eandem gentem spectare vel ex eo apparet, quod in omnibus fere commemoratur Menas quidam οικέτης, qui audit ὁ ἐπερωτῶν καὶ προσπορίζων τῷ ἰδίῳ δεσπότη τῷ αὐτῷ πανευφήμῳ ἀνδρὶ (sive τοῖς ἰδίοις δεσπότηταις τοῖς αὐτοῖς πανευφήμοις ἀνδράσιν i. e. heredibus Flavii Apionis) τὴν ἀγωγὴν καὶ ἐνοχίην.¹⁾ Sed Flavius Apion quem minorem appellavimus filius maioris fuerit an nepos, mea quidem sententia distincte diiudicari nequit. Filium fuisse censent causis non allatis editores pap. Oxy., Grenfell et Hunt; cui opinioni ego assentiri possum ea sola condicione, ut Apion minor puer infans fuisse putetur, cum pater non ita multo post annum 570 mortuus est, ob eamque rem multis demum annis post patris mortem in papyris commemorari.²⁾ At quoniam viginti quinque fere annorum spatium inter papyros, in quibus Apionis maioris fit mentio, et quae ad alterum Flavius Apionem pertinent, interpositum est, mihi quidem veri esse similis videtur hunc non filium, sed nepotem illius fuisse.³⁾ Praeterea haec sententia eo comprobatur, quod instrumenta post Apionis maioris mortem confecta non ad minoris tutorem vel tutores scripta sunt, sed ad heredes sive successores Apionis (τοῖς ὑπερφυστάτοις κληρονόμοις sive διαδόχοις . . . Ἀπίωνος). De heredibus vero etsi certi nihil statui potest, tamen existimaverim Apionem maiorem bonis suis testamento instituisse complures propinquos heredes; deinde autem inter hos convenisse, ut possessiones non dividerentur, sed coniunctim ab illo Mena et ceteris ministris Apionis administrarentur. Multis annis post Apionis nepos eodem nomine et possessiones avi aut omnes aut plurimas et dignitates obtinuit.

Appellatur⁴⁾ Flavii Apiones et maior et minor dignitatibus hisce: Φλαουίῳ Ἀπίωνι τῷ πανευφήμῳ καὶ ὑπερφυστάτῳ ἀπὸ ὑπάτων ὀρδινάριων⁵⁾ καὶ πατρικίῳ⁶⁾ γεουχοῦντι καὶ ἐνταῦθα τῇ λαμπρᾷ Ὁξυρρυγχιτῶν πόλει. Fuerunt igitur viri summi ordinis et dignitate patricii ornati. Nam appellationes honorificae πανεύφημος et ὑπερφυστάτος praeter Apiones paucis tantum viris nobilissimis attribuuntur in papyris.

1) Ceterum cf. infra p. 118.

2) Invenitur primo in P. Oxy. 201 anni 593 m. Sept. d. 27 scripta, quam misere mutilatam Grenfell et Hunt edere omiserunt.

3) Idem iudicat M. Gelzer, *Studien zur byzantinischen Verwaltung Aegyptens* p. 83.

4) Vide etiam Zehetmair l. l. p. 32sq.

5) Vox ὀρδινάριων deest in P. Oxy. 138, 139 et PSI 59, 60, 61, 62, quae ad Flavius Apionem minorem spectant. Deest etiam in P. Iand. 49 infra p. 119 edita.

6) Patricii dignitas utrum in papyris prioris aetatis (P. Oxy. 133 a. 550 et P. Lond. 776 a. 552) casu omissa an Flavio Apioni maiori postea demum attributa sit, ignoramus, praesertim cum etiam in PSI 59 et 60, quae ad Apionem minorem annis 595 et 597 scriptae sunt, desit.

Patricii autem summi magistratus soli appellantur, velut augustales et duces. Imprimis vero animum quaeso intendas ad illam dignitatem ἀπὸ ὑπάτων ὀρδινάριων; quae verba proprie certe significant Flavius Apionem fuisse consulem ordinarium. Fuitne re vera consul imperii Romani? Omnes id negare videntur, qui adhuc de Apione scripserunt; Grenfell enim et Hunt illa verba vertunt *of consular rank* neque quicquam adnotant; censent igitur Apionem honorarium consulem fuisse, i. e. ei ab imperatore codicillis honorariis dignitatem consularis ordinis honoris causa concessam esse consulatu nunquam functo. Idem sentire videtur Matthias Gelzer, qui l. l. p. 83sq. de Apione breviter egit. Tamen falsam illam opinionem esse puto his de causis. Primum quidem ipsium adiectivum ὀρδινάριος ostendit Apionem consulatu functum esse. Nam ii consules, qui magistratum re vera gesserant, ex consule ordinario, i. e. Graeco sermone ἀπὸ ὑπάτων ὀρδινάριων se appellare solebant, ut ab iis, qui honoris tantum causa consulari dignitate ornati erant, distinguerentur.¹⁾ Deinde autem non solum in papyro 86 collectionis pap. min. Wesseleianaes ὁ ἔνδοξος οἶκος τοῦ πανευφήμου ὑπάτου Ἀπίωνος commemoratur, sed etiam in P. Cairo Cat. 67106, 1 ὑπατείας Φλαουίου Ἀπίωνος τοῦ ἔνδοξοτάτου invenitur atque in senioris aetatis chronicis legimus anno p. Chr. n. 539 Apionem Strategii filium legitimum consulem solum fuisse²⁾, velut in chronico Paschali *ινδ. β' ὑπατείας Ἀπίωνος υἱοῦ Στρατηγίου μόνου*. Hunc Apionem etiam in CIG 8635 (ὑπατείας Φλαουίου Ἀπίωνος τοῦ λαμπροτάτου *ινδ β'*) et in CIL II 2699 (*Flavius Strategius Apion v(ir) inl(ustris) com(es) dev(otissimorum) dom(esticorum) et cons(ul) or(dinariis)*) nominatum esse iam pridem intellexerunt viri docti. Eundem autem esse atque Flavius Apionem maiorem ego quidem verisimillimum existimo; id unum, si quis sententiae meae assentiri non audeat, concedam fortasse Fl. Apionem consulem Fl. Apionis maioris patrem fuisse, quod mihi veri multo minus simile videtur; Oxyrhynchita certe e gente Apionum consulem esse persuasum habeo.

Pater quoque Flavii Apionis, quem chronicon Paschale (vide supra) filium Strategii vocat, in papyris videtur commemorari. Papyrus enim 10073 Musei Gizeh. ad Flavius Strategium quendam, qui appellatur ἀπὸ ὑπάτων στρατηλάτης ἐνυλεέστατος πατρικίος πρωτεύων κατὰ τε τὴν Ἡρακλέους καὶ ταύτην τὴν λαμπρὰν Ὁξυρρυγχιτῶν πόλιν, a. 535 scriptam esse Grenfell et Hunt referunt in adnot. ad P. Oxy. 130; neque illum

1) Vide Kübler in Wissowae Encycl. s. v. *consul*. Confer e. g. Ditt. Inscr. Or. 568, 5 (a. 244 p. Chr.) ὀρδινάριον ὑπατον, Cagnat, Inscr. Gr. ad res Rom. pert. I p. 58 n. 137, 3, CIL VI 1351, 3.

2) Inspicias indicem V a Mommseno editioni Chron. min. additum, vol. III p. 543 et Liebenam, *Fasti consulares* p. 56.

Strategium patrem Apionis ducere dubito, praesertim cum in illa quoque charta Gizehana exstet illa formula *διὰ Μηνᾶ οἰκέτου τοῦ ἐπερωτῶντος καὶ προσπορίζοντος κτλ.* Strategium autem honorarium consulem fuisse fasti consulares docent, in quibus consul hoc nomine nusquam invenitur. Item res se habet de Flavio Apione minore; nam non casu factum esse, ut semel tantum in omnibus papyris quae ad eum spectant ἀπὸ ὑπάτων ὀρδιναρῶν legamus, sed hunc quoque honorarium consulem fuisse mihi persuasum est.

Ad eandem Apionis gentem certe referenda est P. Oxy. 130, quam saeculo p. Chr. n. sexto editores censent scriptam et ab Anup servo quodam ἀπὸ τοῦ κτήματος καλουμένου Φάκρα missam esse τῷ ἐμῷ ἀραθῶ δεσπότη φιλοχρίστῳ φιλοπιάχῳ πανευφήμῳ ὑπερφνεστάτῳ πατρικῷ καὶ δουκὶ τῆς Θηβαίων χώρας Ἀπίωνι. Sed hic Apion idemne sit ac Flavius Apion maior, quod Gelzer l. l. p. 32 pro certo fere affirmat, dubium est. Grenfell et Hunt in adnotatione p. 203 vol. I existimant Strategium Apionis ducis Thebaidis filium, cuius fit mentio in illa P. Oxy. 130 l. 22sq., fortasse eundem esse atque Flavium Strategium, ad quem papyrus Mus. Giz. scripta sit; hunc autem Strategium Flavii Apionis maioris fratrem natu maiorem vel etiam patrem ducunt; qua ex re coniciunt Apionem Thebaidis ducem Flavii Apionis patrem vel avum fuisse. At huic opinioni non assentiar, sed quia Strategii nomen hac in gente videtur usitatum fuisse, audacissimum existimo Apionem ducem Flavii Strategii patrem putare ea de causa, quod in papyro illa Apionis filius nomine Strategius commemoretur; ego potius ad Gelzeri sententiam accedam atque, quamquam ducis titulus in ceteris quae ad Apionem spectant papyris nusquam invenitur, tamen Fl. Apionem Thebaidi praefuisse censeam, praesertim cum haud sciam an per nonnullos tantummodo annos dux Thebaidis fuerit et anno p. Chr. n. 550 hoc munere iam se abdicaverit. Fortasse etiam Fl. Apionem minorem ducem Thebaidis fuisse, quod Gelzero verisimile videtur, negare nequimus, sed ignoramus.¹⁾

Flavius vero Apion ὁ ἐνδοξότατος στρατηλάτης καὶ πάραρχος τῆς Ἀρσινοειτῶν καὶ Θεοδοσίου πολιτῶν²⁾, cui a. p. Chr. n. 556 papyrus 305 Musei Berol. oblata est, idemne ac Flavius Apion maior, quem pagarchum

1) l. l. p. 33. — Iam medio quarto saeculo Flavium Strategium Thebaidis comitem fuisse docent P. Amh. II 140, 6sq. (ca. a. 349 conscr.) et P. Lips. 487 (a. 368) (cf. Ludwig Mitteis, *Zur Statthalterliste der Thebais in Mélanges Nicole* p. 372); quem fortasse unum ex Apionis gente fuisse nec negandum nec pro certo affirmandum est.

2) In P. Lond. 1135 (c) vol. I p. 212 (a. 600) τῷ πανευφήμῳ παγά(ρχῳ) [καὶ στρατηγῷ] τῆς Ἀρσινοειτῶν καὶ Θεοδοσίου [πολιτῶν] haud scio an Φλ(αονίῳ) Στρατηγῷ in principio recte suppleamus.

et Oxyrhynchitae nomi et τοῦ ἄνω Κυνοπολίτου νομοῦ fuisse P. Oxy. 133 (139) et Lond. 776 docent, an proxima cognatione cum illo coniunctus sit, valde dubito. Magis etiam haesito, quid de Flavio Τζ[.]ττα τῷ μεγαλοπρεπεστάτῳ κόμει καὶ μείζοντῳ Στρατηγῷ τοῦ πανευφήμου πατρικῷ ἀπὸ τῆς Ἀρσινοειτῶ(ν) πόλεως (BGU 368 a. 615) iudicandum sit, si quidem nominis litterae recte lectae sunt; forsitan filius fuerit Strategii filii Apionis in P. Oxy. 130 l. 22 commemorati. Verisimile autem existimo Στρατηγῷ σὺν Θ(εῶ) ἀπὸ ὑπάτων, qui in P. form. min. Wess. 1158 (saec. VI vel VII) in regione Fayumensi reperta legitur, unum fuisse e Strategii gentis Apionum. At contra eum ducem, qui σὺν θεῶ Φλά(ουιος) Ἀτίας(?) ἐνκλεέστατος δούξ nominatur in pap. 1186 eiusdem collectionis (e Heracleopoli), in Apionum propinquis numerandum esse negaverim.

Denique ad gentem Apionum Oxyrhynchiticam audeo adiungere, etsi non sine aliqua dubitatione, Appionem illum praefectum praetorio per Orientem, quem ab imperatore Anastasio in bello Persico summa potestate instructum, postea autem in exilium eiectum et ab Iustino demum revocatum esse Malalas (p. 398 B) et Procopius (*bell. Pers.* I 8 p. 40 B) narrant.

Hanc nobilissimam et potentissimam gentem praecipue in nomo Oxyrhynchita¹⁾ plurimos possedissee agros vicos villas declarant papyri ad Apiones spectantes. In quibus et κτήματα, ἐποίκια, κῶμαι διαφέροντα τῇ ὑμῶν ὑπερφνεσίᾳ et κῶμαι παραρχούμεναι ὑπὸ τῆς ὑμετέρας ὑπερφνεσίας commemorantur. Illarum possessionum incolae, qui ἐναπόγραφοι γεωργοί²⁾ vel ὑπεύθυνοι γεωργοί in instrumentis nominantur, cum uxoribus liberisque, pecore ac tota re familiari servi, ut ita dicam, erant domini, cuius praedia colebant. Agricolae autem, qui ἐν κώμαις παραρχομέναις habitabant, nomine liberi, sed re vera non multo minus obnoxii atque subiecti domino videntur fuisse quam illi coloni ascripticii; e. g. P. Oxy. 133 ostendit κώμας παραρχομένας ad pagi praepositum φόρον φορικόν, i. e. tributa vectigaliaque pensitavisse.

Argumenta papyrorum editarum admodum varia sunt. In nonnullis, ut exempla afferam, coloni se ab Apione sive heredibus eius ergatas, machinas ad aquam hauriendam³⁾ vel ad agros irrigandos factas, rotae axem profitentur accepisse aut semen vel pecuniam mutua sumpsisse.

1) Sed respicias non γενοχοῦντι ἐνταῦθα τῇ λαμπρῇ Ὀξυρυγγιτῶν πόλει, sed γενοχοῦντι καὶ ἐνταῦθα κτλ. in papyris semper legi.

2) ἐναπόγραφος est in tabulis inscriptus, ascripticius (cf. cod. Iust. 11, 47 c, quo loco sermo fit de colonis ascripticiis) et eodem fere sensu videtur usurpari atque δούλος, πενέστης.

3) cf. etiam papyri fragmentum, quod infra edam p. 120.

Aliis in instrumentis agricolae vel opifices se praestituros esse dicunt τὸν δεῖνα ὀρμώμενον ἀπὸ κτήματος s. ἐποικίου τοῦ δεινὸς διαφέροντος τῆ ὑμῶν ὑπερφυεῖα ἐναπόγραφον αὐτῆς γεωργὸν semper in illa possessione mansurum cum coniuge ac liberis neque decessurum esse. Papyro Oxy. 999 continetur ratio accepti et expensi (λόγος λημμάτων) καὶ ἀναλωμάτων), quam Fl. Apioni minori reddit Stephanus προνοητῆς complurium possessionum. Similis est P. Iand. 51, quam infra publici iuris faciam (p. 121). Papyrus quoque Oxy. 998, quae a verbis Γνωσις τῆς παραχωρήσεως τοῦ δεσπότου ἡμῶν τοῦ κύρου incipit et pecuniae frumentique incolis viginti duorum nomi Oxyrhynchitae vicorum dati rationem videtur exhibere, ad Apionis gentem referendam esse certo possumus ex eo concludere, quod complures vicos hic nominatos Apionis fuisse ex aliis instrumentis scimus.

Quantae autem divitiae et potentia Apionum fuerint, maxime demonstrant P. Oxy. 138 et 136. Illa enim charta a. 610 vel 611 Iohannes conductor curriculi gloriosissimae domus Apionis etiam stabulum eiusdem procurandum suscipit atque administratoribus spectabilibus et secretariis clarissimis (τοῖς περιβλέπτοις διοικηταῖς καὶ λαμπροτάτοις χαρτουλαρίοις) et servis ad agros colendos et alias res rusticas quolibet tempore proficitur se mulos equosque iu usum traditurum esse; ipse autem libram auri in solutum accipit. In pap. autem Oxy. 136 pactio scripta est, quam a. 583 Apionis heredes et Serenus diaconus fecerunt. Serenus enim in annum munus procuratoris (προνοητοῦ) et susceptoris (ὑποδέκτου) obit ad complures vicos administrandos atque pollicetur se secundum praecepta, quae sibi secretarii clarissimae domus dederint, in colonos consulturum et omnia χρυσικά, καρπούς, προσόδους, quae illi domino pendere debeant, cum pecuniis retro debitis exacturum ac frumentum ad nautam publicum clarissimae domus et pecuniam ad clarissimum trapezitam Apionis soluturum esse et rationes acceptorum expensorumque redditurum. Compluribus autem vel potius multis viris quotannis pronoëtae munus ad exigenda agrorum tributa ab Apionibus, quippe quorum possessiones permagnae essent, mandatam esse pro certo affirmare possumus; nam singulis pronoëtis pauci vici et villae tradebantur.

Satis mihi videor longo prooemio illustrasse potentiam Apionum; nunc ad nostrae collectionis papyros ipsas, quae ad illam gentem pertinent, accedamus.

Hoc instrumentum, quod cautionem pecuniae mutuae acceptae continet, a. 582 ad Apionis heredes scripsit Aurelius Ptollion, filius Anuthii et Nonnae, ὀρμώμενος ἀπὸ ἐποικίου Ἀμβιοῦτος τοῦ Ὀξυρυγγίτου νομοῦ διαφέροντος τῆ ὑμῶν ὑπερφυεῖα ἐναπόγραφος αὐτῆς γεωργός; idem in P. Oxy. 137 a. 584 se ab Apionis heredibus axem rotae accepisse professus est.

Pag. adversa

+ Βα]σιλείας τοῦ θειοτάτου καὶ εὐσεβεστάτου ἡμῶν δεσπότου μεγίστου εὐεργέτου Φλαουλίου Τιβερίου Κωνσταντίνου τοῦ αἰωνίου Ἀγνούστου καὶ Ἀντοκράτορος ἔτους ἠ ὑπατίας τοῦ αὐτοῦ εὐσεβ(εστάτου) ἡμῶν δεσπότου ἔτους δ Παῦνι δ ἰνδ(ικτίονος) ιε. Τοῖς ὑ]περφυεστάτοις κληρονόμοις τοῦ τῆς ἐν εὐ]κλειῇ τῆ μηνίμῃ Ἀπλωνος γενομένου πατρικ(ίου) γεουχο]ῦσιν καὶ [ἐ]νταῦθα τῆ λαμπρᾷ Ὀξυρυγγ(ιτῶν) πόλει διὰ Μηνᾶ οἰκέτου τοῦ ἐπερωτῶντος καὶ προσπορίζ(οντος) τοῖς ἰδίοις δεσπόταις τοῖς αὐτοῖς πανευφήμοις ἀνδράσιν τὴν ἀγορὴν καὶ ἐνοχίην Ἀυρήλιος Πτωλλίων υἱὸς Ἀνουθίου μητρὸς Νόννας ὀρμώμενος ἀπὸ ἐπο[ι]κίου Ἀμβιοῦτος κτήματος τῆς ὑμῶν ὑπερφυεῖας τοῦ Ὀξυρυγγ(ίτου) νομοῦ ἐναπόγραφος αὐτῆς γεωργὸς χαίρειν. Ὁμολογῶ εἰληφέναι παρὰ τῆς ὑμῶν ὑπερφυεῖας διὰ τῶν αὐτῆ προσηγόντων λόγῳ προ[ο]χρείας ἐντεῦθεν ἤδη [χρ]υσοῦ νομ[ίσ]ματα δύο ἰδι[ω]τικῶ ζυγῶ γί(νεται) χρ(υσοῦ) νο(μίσματα) β ἰδ(ιωτικῶ) ζυγ(ῶ), ἅπερ ἀκίνδυνα ὄντα ἀπὸ παντὸς κινδύνου ἐπάναγκες ἀποδώσω αὐτῇ διὰ τῶν αὐτῆ προσηγόντων ὁπόταν βουληθείης ἀννπερθέτως κινδύνῳ τῶν ἐμοὶ ὑπαρχόντων ὑποκειμένων εἰς τοῦτο. κ[ύ]ριον τὸ γραμμ(ατίον) ἀπλ(οῦν) γραφ(εν) καὶ ἐπερ(ωτη)θείς ὁμολ(όγησα).

Altera manu:

Ἀυρ(ήλιος) Πτωλλίων υἱὸς Ἀνουθίου ὁ προγεγραμ(ένος) πεποιήμ(αι) τοῦτο τὸ γραμμ(ατίον) τῶν δύο νομ(ισμάτων) τῆς προχρείας ὡς πρόκ(είται). Ἀναστάσιος ἔγραψα ὑπὲρ αὐτοῦ ἀγραμμ(άτου) ὄντος.

* δι' ἐμου Ἰυστ(υ) ἐτελιθη +

Pag. aversa

+ Γραμμ(ατίον) Πτωλλίωνος υἱο[ῦ] Ἀνουθίου [ἀπὸ] ἐ[ποι]κ(ίου) [Ἀμβιοῦτος λόγῳ] προχ(είας) χρ(υσοῦ) [νο(μισμάτων)] β ἰδ(ιωτικῶ) [ἐ]ζυγ(ῶ).

2 Φλαουίου 7 πατρικ/ 8 οξυρυγγ), item l. 14 9 προσποριζ/ 11 αγωγή
 pro αγωγήν atque πτωλίον pro πολλίων (cf. l. 24. 30 P. Oxy. 137) 12 υίος
 13 υμών 14 υπερωφειας 18 γι/ χρ/ ὁ β̄ ιδ/ ζυγς 23 γραμμς απλ/ γραφ/ και
 επερ/ ωμολ/ 24 ανρς υίος 25 προγεγραμμς πεποιημ/ 26 γραμμς et νομς
 27 προκ/ 28 αγραμμς 29 crucis prioris forma exornata est, v. tab. 30sq.
 γρα/, ε[ποι]κ//, προχρ/, ιδ/[ξ]υγ/ P

1 Imperator Flavius Tiberius II Constantinus mense Decembri anni p. Chr. 574 a Iustino II Caesar factus est; quattuor annis post, die 26. mens. Septembr. anni 578, imperium iniiit (cf. Gelzeri hist. aet. Byz. in Krumbacheri hist. litt. Byz. p. 964; Bury, *A history of the later Roman Empire* vol. II p. 76 sqq.; Mommseni indicem V in *Chronic. Minor.* vol. III p. 549). Ab illo tempore regni anni numerabantur, ab hoc anni consulatus; octavus igitur annus regni et quartus consulatus est 581/582 p. Chr., quem ad annum indictio quoque convenit; quoniam autem Payni decimus mensis Aegyptius a d. 26 mens. Maii incipiebat, hoc instrumentum conscriptum est d. 29 m. Maii a. 582. Tribus mensibus post Tiberius Constantinus mortuus est. Eodem anno papyri Lond. 774 et 777 ad heredes Apionis scriptae sunt: utraque βασιλείας Φλαουίου Τιβερίου Κωνσταντίνου ἔτους η̄ ὑπατίας ἔτους δ̄ Φαῶφι ιδ̄ ἰνδικτιόνοσ α, i. e. d. 11 mens. Octobr., iam duobus mensibus post imperatoris mortem.

6—11 Verba eadem atque in P. Oxy. 135, 4—13, Lond. 777, 5—9; cf. etiam similia verba P. Oxy. 136, 137, Lond. 774.

6 τοῦ τῆς ἐν εὐκλειῇ τῆ μνήμη ortum ex commixtione duarum locutionum τοῦ τῆς εὐκλειοῦς μνήμης (sic in P. Lond. 774, 5, simil. in P. Oxy. 137, 5 τοῦ τῆς εὐκλειῆς μνήμης) et τοῦ ἐν εὐκλειῇ τῆ μνήμη.

9 sqq. διὰ Μηνᾶ οἰκέτου τοῦ ἐπερωτῶντος καὶ προσπορίζοντος . . . τὴν ἀγωγήν καὶ ἐνοχὴν: Haec locutio videtur in universum significare Menam Apionis servum ac ministrum superioris ordinis, fortasse etiam summum esse et omnibus possessionibus eius administrandis praeesse. Verbum enim ἐπερωτᾶν vim habere *stipulandi* ex glossariis (cf. Corp. Gloss. vol. II p. 306 num. 49) et lexicis novimus; ἀγωγήν autem hic negotiorum gestionem valere mihi persuasum est (cf. e. g. Polyb. III 8, 5 ἀγωγήν πραγμάτων ποι-εῖσθαι); porro προσπορίζειν est *acquirere, comparare, suscipere*; vocis denique ἐνοχὴ significationem esse *obligationem* docet Gloss. in Corp. Gloss. vol. II p. 299 num. 60. Menas igitur Apionis procurator est, cui rerum agendarum licentia permissa est. In omnibus fere papyris cum hoc Apionis bonorum administratore agunt agricolae et operarii. Formula autem διὰ Μηνᾶ κ. τ. λ. quod iam in P. Gizeh. a. 535 scripta (cf. P. Oxy. 130 adnot.) invenitur atque etiam in papyro a. 619 conscripta, quam infra pg. 119 leges, exstat, inde apparet Menam non semper eundem fuisse, immo potius veri est simillimum illo munere functos esse patrem et filium et fortasse nepotem.

11 P. Oxy. 137 legimus μητρὸς Νόννης.

16 οἱ τῆ ὑμῶν ὑπερωφεία προσήκοντες vel διαφέροντες Apionis ministri saepissime nominantur.

18 ἰδιωτικῶ ζυγῶ: vid. supra p. 101. ἀκίνδυνα ὄντα ἀπὸ παντὸς κινδύνου: vid. supra p. 97.

19 ἐπάναγκες (etiam in P. Oxy. 102, 18; 103, 16; 133, 17 P. Amh. 149, 13) adverbialiter positum *necessario, iuridica necessitate coactus*.

21 ἀνυπεροθέτως (etiam in P. Oxy. 101, 20; 130, 18; 133, 20 P. Amh. 149, 16; 150, 29) *sine mora*; eodem sensu δίχα ὑπεροθέσεως P. Oxy. 134, 27, ἀνευ ὑπεροθέσεως P. Oxy. 71, 9 al.

29 Verba notarii publici in papyris saec. VI saepe Latinis litteris scripta sunt (cf. e. g. P. Oxy. 126, 133—140, 1129, P. Amh. 149, 150). — Alterum h̄ (ḥ) pro η scriptum esse Grenfell et Hunt recte intellexerunt.

48a

INSTRUMENTI OXYRHYNCHITICI FRAGMENTUM

(P. 164)

ca. a. 582

6,6 × 6,9 cent.

Iisdem manibus, quibus in papyro modo tractata, subscriptiones exaratae sunt instrumenti, cuius hoc fragmentum parvum superest. Quam ob rem hanc quoque chartam ad Apionis heredes ca. a. 582 scriptam esse veri von dissimile existimo. De argumento nihil cognosci potest nisi homologiae forma instrumentum conceptum esse.

c. 25 litt. desunt] τρύγην μίαν.

Κύριον τὸ γραμματίον ἀπλοῦ]ν γραφὴν
 καὶ ἐπερωτηθεῖς ὁμολόγησα. (Manu alt.) . .]ευνας
]ς Κυριακοῦ ὁ προγεγραμμ(ένος)
 5] ὡς πρόκ(εῖται). Ἀναστάσιος
 ἔγραψα ὑπὲρ αὐτ[οῦ] ἀγραμμ(άτου) ὄντος.
 (Notarii subscriptio) * δι[em(u) Iust(u) eteliothē +

Compendia: προγεγραμμς, προκ/, αγραμμς.

49

PACTI INITIUM

(P. 24)

a. p. Chr. 619

11 × 11,9 cent.

Haec quoque papyrus ad Apionum pertinet gentem nobilissimam. Ad Flavium enim Apionem minorem ab Aurelio Papnuthio filio Samuelii d. 11 m. Epiph. anni noni imperatoris Fl. Heraclii i. e. d. 5 m. Iulii anni p. Chr. n. 619 datum est instrumentum, quod pactum continuisse videtur (vid. pag. aversam). Scripturam propemodum semicursivam dixeris.

Pag. adversa

+ 'E[ν ὀνόματι τοῦ κ]υρίου καὶ δεσπ(ότου) 'Ιησοῦ
 Χριστ[οῦ τοῦ] θε[οῦ] κ[αὶ] σωτῆρος ἡμῶν
 βασιλείας τοῦ θειοτάτου καὶ εὐσεβ(εστάτου)

ἡμῶ[ν δ]εσπ(ότου) μερίστου εὐεργέτου Φλ(αουλίου)
 5 Ἡ[ρα]κλείου τοῦ αἰωνίου Ἀγρούστου καὶ
 Ἀύτουρ(άτορος) ἔτους ᾗ Ἐπειφ ἰα ἰνδ(ικτίονος) ζ+

Φλαουίω Ἀπίωνι τῷ πανευφ(ήμφ) καὶ ὑπερφ(υεστάτῳ)
 ἀπὸ ὑπάτων καὶ πατρικίῳ γεουχοῦντι
 καὶ ἐνταῦθα τῇ λα[μ]πρᾷ Ὁξυρυγ(ι)τ(ῶν) πόλει
 10 διὰ Μηνᾶ οἰκέτου τοῦ ἐπερωτῶντος
 καὶ προσπορίζοντος τῷ ἰδίῳ
 δεσπ(ότη) τῷ αὐτ[ῷ] πα[νε]υφ(ήμφ) ἀνδρὶ τὴν
 ἀγ[ω]γή[ν] καὶ ἐ[νο]χ[ή]ν Ἀυρήλιος
 Π[α]π[υ]ρ[ο]ύ[θ]ι[ος] υἱὸς Σαμοηλίου
 Cetera desunt.

Pag. aversa (manu alt.)

15 + Συν(άλλαγμα) Παπνουθίου φρ[οντιστοῦ] (?)

1 δεσπ P, item 4 3 ευσεβς 4 φλς 6 ἰα ἰνδ^ο/ 7 πανευφ/ καὶ
 υπερφ/ υ in υπερφ e corr. 9 οξυρυγ^ζ 11 ἰδιω 15 φρ/

3 sqq. Imperatoris Flavii Heraclii, qui inde ab anni p. Chr. n. 610 mens. Octobr. die 5 usque ad annum 641 regnavit (vid. supra p. 118) anni noni mens. Epiph d. 11 est anni p. Chr. n. 619 m. Iulii d. 5, quocum tempore indictio septima congruit.

50

APOCHA MACHINAE ACCEPTAE

(P. 137)

s. VI/VII p. Chr.

14,5 × 6,7 cent.

Hoc instrumenti fragmentum, quamquam parvum est, tamen e similibus chartis facile ita restitui potest, ut argumentum fiat perspicuum. Nam ad verbum fere huius papyri quae supersunt cum P. Lond. 776 (vol. III p. 278), P. Oxy. 137, PSI 60 congruunt¹⁾, quae ad Apionem s. Apionis heredes datae sunt (a. 552, 584, 595). Unde hoc quoque instrumentum ad unum ex Apionibus scriptum esse apparet. Ab eorum igitur ministris (παρὰ τῶν τῇ ὑμετέρα ὑπερφυεῖα διαφερόντων) agricola quidam, cuius nomen excidit, profitetur se novum et idoneum organum ad aquam hauriendam factum accepisse.

Initium sic fere supplendum est: Φλαουίω Ἀπίωνι (s. heredibus Apionis) διὰ Μηνᾶ οἰκέτου τοῦ ἐπερωτῶντος κτλ. ὁ δεῖνα χαλρεῖν. Χρεῖας καὶ νῦν γεναμένης εἰς τὴν ὑπ' ἐμὲ γεουχικὴν μηχανὴν καλουμένην. . . .

1) cf. P. Oxy. 195 (a. 567), P. Lond. 774 (a. 582), 775 (a. 567).

ἀντλοῦσαν εἰς ἀρωσίμην γῆν organi alicuius ἀνελθῶν ἐπὶ τῆς πόλεως ἠξίωσα τὴν ὑμετέραν ὑπερφύειαν διὰ τῶν αὐτῇ διαφερόντων (sive προσηγόντων), ὥστε κελεῦσαί μοι παρασχεθῆναι illud organum, καὶ εὐθέως ἢ ὑμετέρα ὑπερφύεια πρόνοιαν ποιουμένη τῆς

συστάσεως τῶν ἐαυτῆς παραγμάτων τοῦτο[?]
 παρέσχετό μοι ἐν ἀ]γροῖς καὶ τ[ῆ]ν αὐτοῦ
 τιμὴν κατελογισατό μ]οι ἐν τοῖς ἐμοῖς πिटταικίοις.
 Καινὸν ἐπιτήδειον ἀντλ]ητικὸν εὐάρε[σ]τον ἐδεξάμ[ην]
 5 εἰς ἀναπλήρωσιν πάντων τ]ῶν μηχανικῶν ὀργάνων
 ἐν τῇ σή]μειον ἡμ]ερα ἢ[τι]ς ἐστὶν Τῦβι ἰς τῆς πα[ροῦς]ῆς
 τρισκα]ιδεκάτης [ἰ]νδ(ικτίονος) ὑδ[ρο]παροχέας καρ[πῶν] τῆς
 sp. vacuum τεσσ[αρεσκαιδεκάτης] ἐπινεμήσεως

Quae secuta sunt sic suppleas: καὶ πρὸς ἀπόδειξιν τῆς ὑποδοχ(ῆς) ταύτην πεποιήμαι τὴν χειρογραφ(ίαν) ἥτις κυρ(ία) οὔσα ἀπλ(ῆ) γραφ(εῖσα) καὶ ἐπερ(ωτηθεῖς) ὠμολ(όγησα). Denique altera manu subscriptio confecta erat.

7 [ἰ]νδ/ ὑδ[ρο]παροχέας P

3 sq. Aliter ac Grenfell et Hunt interpungo ut constructio verborum grammatica recte evadat.

51

RATIONES EXPENSORUM ET ACCEPTORUM

(P. 7)

s. VI p. Chr.

9,8 × 30,9 cent.

Papyrus fragmentum videtur chartae latissimae esse, qua rationes multis paginis continebantur. Ex aliis autem papyris iam editis cum sciamus vicos qui in parte antica nominantur magnam partem Apionum fuisse¹⁾, non solum verisimile, sed etiam certum fere esse censeo hoc instrumentum ad Apionis possessiones spectare.

Pag. aversa

+ Ἀναλώμ(ατα) ἐν ἀγροῖς

Νίκης

Λεωνίδου

1) Εὐαγγελεῖον (P. Oxy. 998), Τακόνα (P. Oxy. 134, 998), Μεσσανοῦνις (P. Oxy. 998), Μεγάλου Χωρίου (P. Lond. p. 280 vol. III), Τάμπει (P. Oxy. 998), Ωφίς (P. Oxy. 998), Τερσῦθις (ibidem), Φάρα (P. Oxy. 998, 999), Παγγουλεῖου (ibidem et PSI 61, 12. 39), Μα(ε)ιονομά (P. Oxy. 999).

5 Ἀσπιδᾶ
 Εὐαγγελίου
 Σκοταλίτιδος
 Πατριμονναλ/
 Μεγάλης Παρορίου
 Τακόνα
 10 Σέσφθα
 Μεσκανούνιος
 Μεγάλου Χωρίου
 Πετρωνίου
 Τάμπετι
 15 τῶν ἐν Ὁφει
 Καθιγίτου
 Τερύθεως
 Ἀρτοκοπίου
 Φάκρα
 20 Παγγουλείου
 Τρίγου
 Μαιουμᾶ
 Παρθενιάδος.

Pag. adversa

Col. I

25 π(αρὰ) τοῦ δεινός] νο(μίσματα) ι †
] νο(μίσματα) ε ς κ(εράτιον) α
 Ἐν vico] spatium vacuum
 π(αρὰ) τοῦ δεινός] νο(μίσματα) γ ς
] νο(μίσματα) β ς
 30 π(αρὰ) τοῦ δεινός] νο(μίσματα) δ δ'
] νο(μίσματα) γ ς
] νο(μίσματα) γ γ'
] β νο(μίσματα) β
] νο(μίσματα) γ
] νο(μίσματα) ε
 35] νό(μίσμα) α
] νο(μίσματα) β
] νο(μίσματα) γ

Col. II

Ἐγ[vico

π(αρὰ) κληρ(ονόμων) Ἰ[νο(μίσματα)..

40 π(αρὰ) Ἰππέρος[
 π(αρὰ) Ἀρεφί[ου νο(μίσματα)..
 π(αρὰ) Παύλου[
 π(αρὰ) τοῦ αὐτοῦ
 π(αρὰ) Ἰππ[άλου (vel -έος)
 45 π(αρὰ) Σαμου[ηλίου
 π(αρὰ) Φοιβά[μμωνος
 π(αρὰ) Ἰωάνν[ου
 π(αρὰ) Παπεντ[ῶτος
 Ἐ[ν vico
 50 π(αρὰ) Ἀφροῦ[τος
 π(αρὰ) Δωσι[θέου
 π(αρὰ) Φοιβ[άμμωνος
 π(αρὰ) τῶν αὐτ[ῶν
 π(αρὰ) κληρ(ονόμων) Ἰ[.
 55 π(αρὰ) κληρ(ονόμων)[
 π(αρὰ) τοῦ νο.[

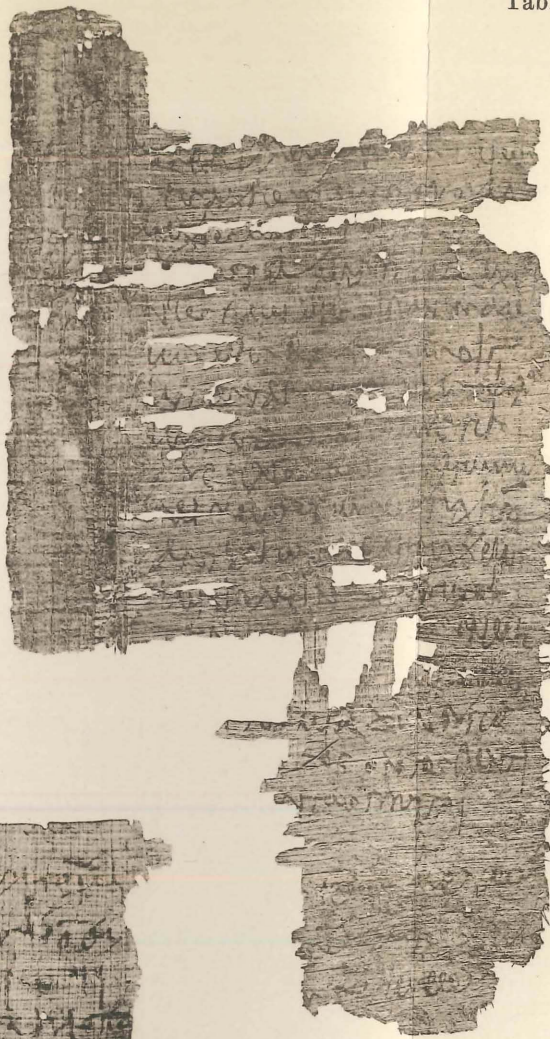
1 ἀναλωμ] P 5 εναγγέλιον 14 ante ταμπετι exstat C, errore ut videtur scriptum 15 sub των duae litterae, quas κα fuisse puto, extinctae sunt, fortasse priores nominis sequentis litterae fort. καθιγητου 20 παγγουλειου 24 sqq. ἰ 24 δωδέκατον, cf. P. form. min. 537, 3sq. 25 sqq. ἡμιν 29 τέταρτον? 39 sqq. Η, interdum Π 39, 54 sq. κληρ/ 40 ἰππεος 44 ἰππ[

2 sqq. Nomina Νίκη, Λεωνίδης, Ἀσπιδᾶς, Πετρώνιος inveniuntur etiam in P. Oxy. 103, 530, 644, 1149; 475, 713, 894, PSI 52, 10 (ἀπὸ κτήματος Λεωνίδου περὶ Τάμπετι); P. Oxy. 984, 942, 1145.

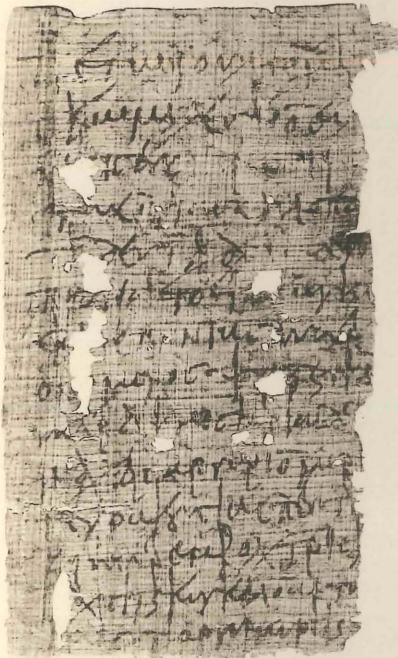
8 Μεγάλης Παρορίου commemorari videtur in. P. Oxy. 154, ubi editores legunt Μεγάλο(ν) Παρορ(είου?).

10 Σέσφθα: cf. P. Oxy. 79, 125, 153.

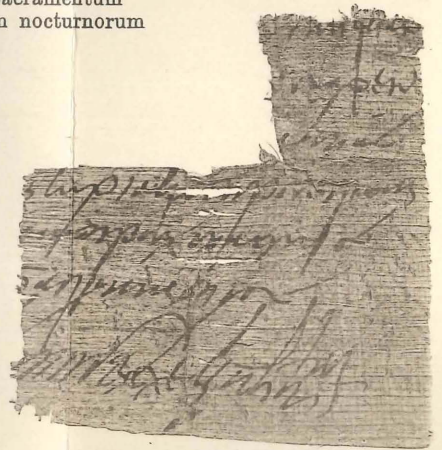
De ceteris vicis villisque vid. supra p. 121.

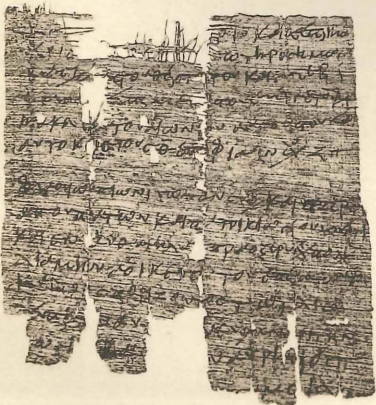
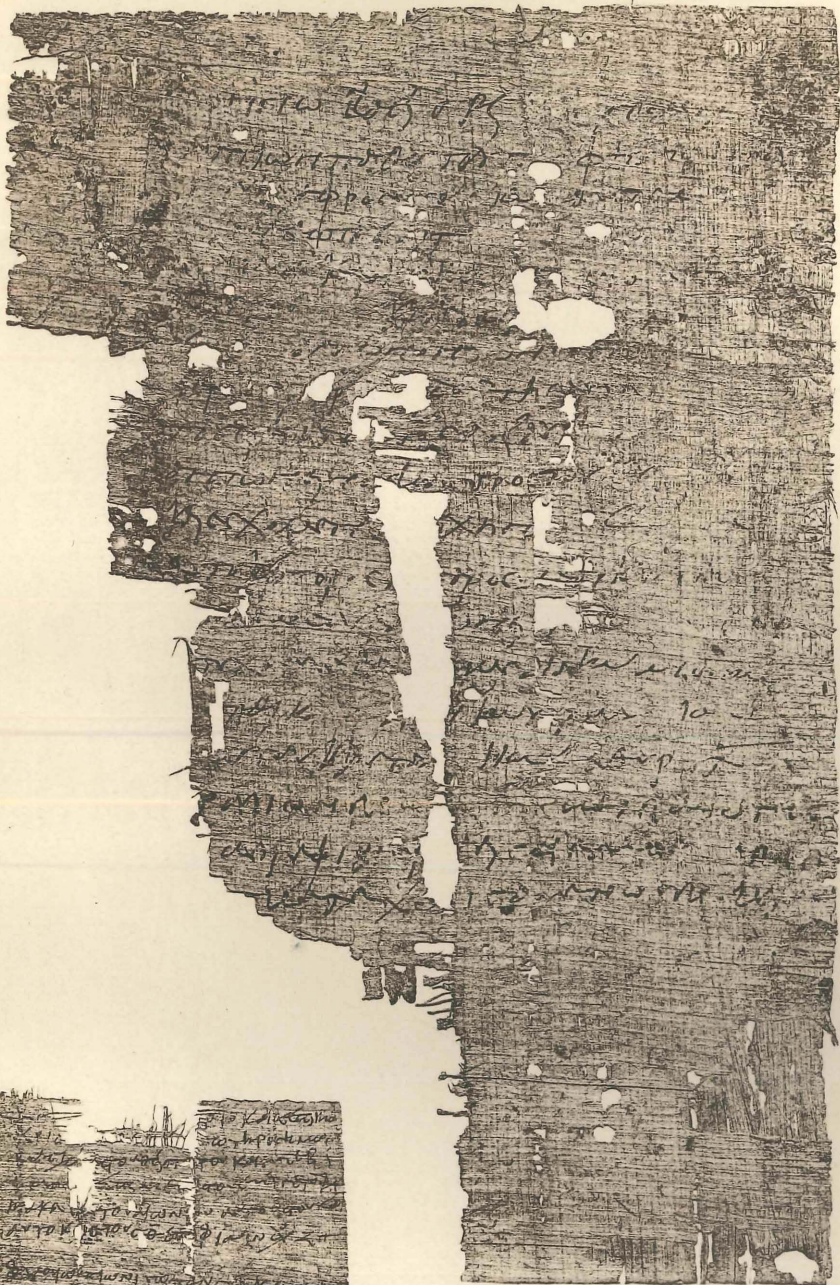
33 Sacramentum
vigilum nocturnorum

38 Apocha

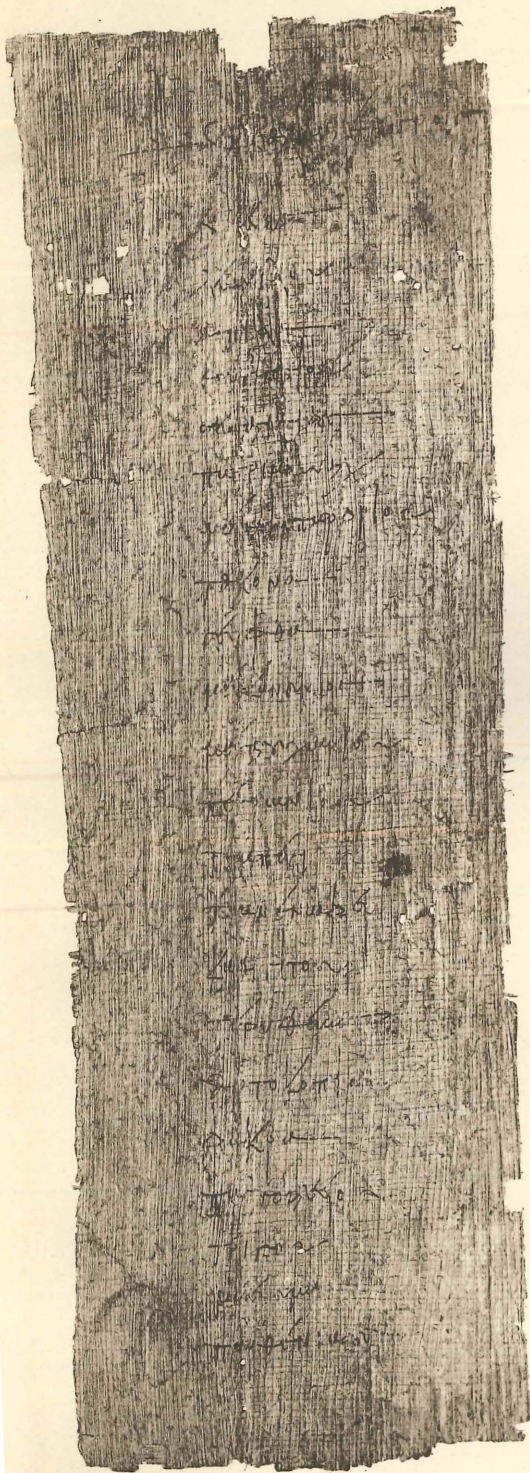

48a Instrumenti Oxyrhynchitici fragm.

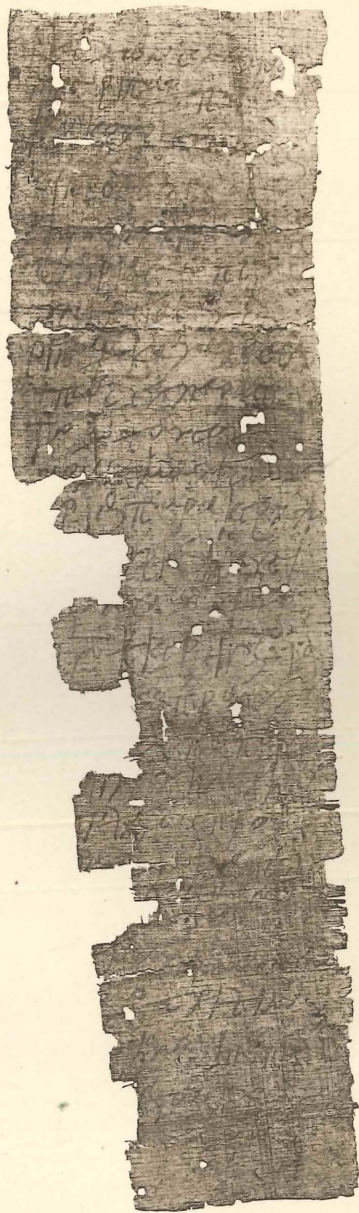
34 Litterae a sacerdotibus
ad scribam regium datae

Fragment of a Latin inscription on a papyrus scroll, showing several lines of text in a cursive script. The text is partially obscured by damage and includes phrases such as "Cautio pecuniae mutuae acceptae".

A long, narrow, vertical strip of ancient papyrus with faint, illegible handwriting. The text is arranged in approximately 20 horizontal lines, though the characters are too faded and the surface too textured to be read accurately. The strip shows signs of age, including some small holes and uneven edges.

51 Rationes expensorum

A vertical strip of ancient papyrus with faint, illegible handwriting. The strip is significantly damaged, with large irregular holes and a jagged, fragmented right edge. The text is arranged in approximately 15 horizontal lines, but the characters are too faded and the surface too textured to be read accurately.

37 Apocha